

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรม
ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

โดย

ปราณี ตันตยานุบุตร

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ประจำปี 2543

ISBN 974-9554-03-5

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : นางปราณี ตันตยานุบุตร

สถาบัน : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีที่พิมพ์ : 2545

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำนวนหน้างานวิจัย 109 หน้า

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ว่าเป็นไปตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือไม่เพียงไร ซึ่งกรอบจุดเน้นประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมี 4 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชนและสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมยั่งยืน ด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรี วัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก และด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

การดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน มีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีโดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบถึงความสอดคล้องของการดำเนินงานโครงการโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันจัดโครงการหรือกิจกรรมสอดคล้องกับนโยบายประจำปีมากกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่นๆ รองลงไปคือศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน และศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยตามลำดับ

เลขทะเบียน.....	0197655
วันลงทะเบียน.....	26 S.A. 2550
เลขเรียกหนังสือ.....	353.7
	ป4450
	[2545]

102

Title : An Assessment of the Cultural Management Outcomes According to the Policy of the National Culture Commission Office of the Cultural Centers, Bangkok Metropolis

Researcher : Mrs. Pranee Tantayanubutr **Institution** : Dhurakijpundit University

Publisher : Dhurakijpundit University

Year of Publication : 2002

Number of pages : 109 pages

ABSTRACT

The main purposes of this research were to evaluate the management outcomes of Bangkok cultural centers under the control of the National Culture Commission Office and to find out whether it carried on the policy according to the focal framework proposed by the National Culture Commission Office.

The conformity of the performance of the cultural centers and the annual focal framework policies of the National Culture Commission Office covers four areas: encouragement of the morality and ethics; desired values, and peaceful presence on the basis of Thai cultural values; empowerment of the family, community, and Thai society as well as the utilization of Thai culture values towards the development of economics, society, politics, nature, and environment as the constant holistic approach; comprehension of image, integrity, and honor of Thai culture in Thai society and global society; and development of the cultural administration and management system. The school and institutional cultural centers viewed that their cultural management entirely corresponded to the annual policy covering the four areas at the moderate level. The university cultural centers and the division cultural center thought that their cultural management slightly corresponded with the annual policy covering the four areas at the low level. Moreover, when comparing the correspondence of the project management level covering all aspects at average, it was found out that the institutional cultural centers performed the projects or activities in accordance with the annual policy more than those of cultural centers at other levels, the school cultural centers, the division cultural center and the university cultural centers respectively.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ได้รับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ได้กรุณาให้กำลังใจและแนะแนวทางการวิจัยตั้งแต่เริ่มแรก อาจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก และอาจารย์สามารถ จันทร์สุรีย์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ได้กรุณาตรวจพิจารณาแบบสอบถาม ผู้บริหารจากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่กรุณาตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลการดำเนินงานวัฒนธรรม และอาจารย์เฉลิมสิน สิงห์สนอง หัวหน้าแผนกฐานข้อมูล ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจแก้ไขผลการวิเคราะห์ข้อมูล และรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องอีกหลายท่านซึ่งมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ อันเป็นผลให้การวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูล ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
สมมติฐานการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
ขอบเขตการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ	9
บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	12
ภารกิจหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรม	18
ความสำคัญและขอบข่ายการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม	22
นโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี	27
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

บทที่ 4 ผลการวิจัย	50
ตอนที่ 1 การเสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพของ องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม	51
ตอนที่ 2 การเสนอร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/ แผนงานวัฒนธรรม	52
ตอนที่ 3 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม	57
ตอนที่ 4 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก รายการตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ภาคผนวก ข หนังสือนำและแบบสอบถาม	93
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุราชการ/อายุการทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรม ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ และระดับการศึกษา	74
2	สถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม จำแนกตามประเภทขององค์กร ชื่อองค์กร เนื้อหาหน้าที่องค์กรนำเสนอ และโครงสร้างขององค์กร	76
3	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน โดยรวม 8 ด้าน	77
4	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม	77
5	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	78
6	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	79
7	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	80
8	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	81
9	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	82
10	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	83
11	ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	84
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมกับนโยบายประจำปีของสวช. โดยรวม 4 ด้าน	85

13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความ สอดคล้องของการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ พึงประสงค์และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย	86
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความ สอดคล้องของการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม และยั่งยืน	87
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความ สอดคล้องของการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก	88
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความ สอดคล้องของการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ วัฒนธรรม	89
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคโดยรวม 5 ด้าน	89
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการ บริหารงาน	90
19	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้าน บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	90
20	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้าน การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม	91
21	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้าน การประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร	91
22	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้าน งบประมาณ	92

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วยิ่ง จากสังคมที่มีความสงบสุขร่มเย็นมีความรักใคร่อยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง ยึดถือคุณธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เริ่มกลายเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายในชีวิตความเป็นอยู่ การพัฒนาเศรษฐกิจในหนึ่งช่วงอายุคนที่ผ่านมาเป็นผลให้สังคมไทยเจริญรุดหน้าไปค่อนข้างรวดเร็ว โครงสร้างทางเศรษฐกิจไทยได้เปลี่ยนแปลงจากพื้นฐานหลักแบบเศรษฐกิจการเกษตรมาสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น ประกอบกับยุคนี้เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ระบบข่าวสารและการติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วกว้างขวาง กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศหลั่งไหลเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็วไม่หยุดยั้ง เป็นผลให้ประชาชนคนไทยจำนวนไม่น้อยปล่อยปละละเลยแบบแผนอันดีงามที่ควรประพฤติปฏิบัติ เกิดความสับสนในเรื่องค่านิยมจากเดิมที่พอใจกับการมีชีวิตที่เรียบง่ายกลายเป็นสังคมที่มีค่านิยมแบบบริโภคนิยม เน้นความต้องการทางวัตถุ ใช้ชีวิตแบบฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อมากขึ้น มีการเอาวัดเอาเปรียบแก่งแย่งแข่งขันสูงขึ้น ซึ่งขัดต่อค่านิยมทางจริยธรรมและคุณธรรมอันดีงามอย่างน่าวิตก การหลงไหลชื่นชมกับความเจริญที่เน้นวัตถุมากเกินไป และการชื่นชมกับวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างขาดการเลือกสรร ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ วิฤตทางวัฒนธรรมไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ การเกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การขาดดุลยภาพระหว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นของสมาชิกในครอบครัวสั่นคลอน มารยาทไทย เอกลักษณ์ไทยความเป็นไทยถูกมองข้าม วัฒนธรรมประเพณีบางอย่างที่ควรรักษาไว้กลายเป็นสิ่งล้าสมัย ฯลฯ

จากสภาพปัญหาของวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบันดังกล่าว เป็นเหตุให้รัฐบาลพยายามแก้ปัญหาด้วยการกำหนดนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมขึ้น หน่วยงานสำคัญที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบและประสานงานในเรื่องวัฒนธรรมของชาติหน่วยงานหนึ่ง คือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า "สวช." สวช.ได้ดำเนินการจัดทำโครงการและแผนงานส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ เร่งรัดให้มีการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนจัดการฝึกอบรมผู้ซึ่งจะทำงานด้านวัฒนธรรม โดยร่วมมือ

และประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน อย่างต่อเนื่อง โครงการสำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2537-2540 คือโครงการปีแห่งการรณรงค์และสืบสานวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อ กระตุ้นให้ประชาชนชาวไทยเกิดการตื่นตัว เกิดการรู้สึกนึกคิดไตร่ตรองในการเลือกสรรวัฒนธรรม ที่เหมาะสม สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมไทยเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้อง อันจะยังผลให้เกิดความสงบสุขทั้งในวิถีชีวิตและสังคมส่วนรวม

อย่างไรก็ดีการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมมีขอบข่ายกว้างขวางละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อนยิ่ง การดำเนินงานวัฒนธรรมให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์การบริหาร โดยคำนึงถึงปัจจัยและ กระบวนการบริหารงานผนวกกับความรู้ความเข้าใจเนื้อหาทางวัฒนธรรมอย่างถ่องแท้ ปัจจัยในการบริหารงานตามที่ทราบกันดีอยู่แล้ว ได้แก่ 4 เอ็ม (M) คือ คนหรือบุคลากร (Man) เงินงบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ (Material) และการบริหารการจัดการ (Management) ส่วนกระบวนการบริหารงานที่รู้จักกันทั่วไปและแพร่หลาย เรียกว่า "POSDCORB" ซึ่งได้แก่ การวางแผนงาน (Planning) การจัดองค์การบริหารงาน (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการสั่งการ (Directing) การประสานงานความร่วมมือกัน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) นับเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานอย่างมาก สำหรับความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมอย่างถ่องแท้ นั้น ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเป็นมาตรฐานในการบริหารงานวัฒนธรรมในภาพรวม ซึ่งทางสวช. ได้ตระหนักในความสำคัญดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อศึกษาหาแนวทางในการทำงานวัฒนธรรมให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดที่จะทำได้ ในการตอบคำถามที่ว่างานวัฒนธรรมมีอะไรบ้างและจะทำงานนั้นอย่างไร ต้องใช้การวิเคราะห์อย่างละเอียดจากธรรมชาติของงานวัฒนธรรม ซึ่งพบว่าขอบข่ายงานวัฒนธรรมนั้นกว้างขวางลึกซึ้งในภาพรวมมี ถึง 8 ประการด้วยกัน นอกเหนือจากงานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรมแล้ว ที่จำเป็นจะขาดเสียมิได้ คืองานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม และงานพัฒนาวัฒนธรรม รวมทั้งจำเป็นต้องมีงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมรวมไปถึงงานวิจัยวัฒนธรรมด้วย

ดังนั้น ในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์การบริหาร 3 ประการหลักข้างต้น ซึ่งได้แก่ ปัจจัยในการบริหารงาน กระบวนการบริหารงาน ตลอดจนความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องขอบข่ายงานวัฒนธรรมดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

อนึ่งในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมนั้น ในบางปีสวช.ได้กำหนดจุดเน้นไว้ด้วย ดังเช่นในปีแห่งการรณรงค์และสืบสานวัฒนธรรมไทย ได้กำหนดจุดเน้นในแต่ละปี ดังนี้

- ปี 2537 วัฒนธรรมกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่วัฒนธรรมไทย
- ปี 2538 วัฒนธรรมกับการพัฒนา
- ปี 2539 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว
- ปี 2540 วัฒนธรรมกับการสื่อสารมวลชน

สำหรับในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542 ที่ผ่านมานั้น สวช. ได้กำหนดนโยบาย “กรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี” อย่างละเอียดไว้ ประกอบด้วย จุดเน้นประการต่าง ๆ วัตถุประสงค์ และกิจกรรมหลัก ๆ ของจุดเน้น รวมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารและงบประมาณด้วย ดังจะเห็นได้จากการจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนองค์กรเครือข่ายวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณอุดหนุนในกรุงเทพมหานครได้ให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาบริหารงานองค์กรศูนย์วัฒนธรรม ด้านการพัฒนาบุคลากรเครือข่ายของสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร งบกิจกรรมเสริมศักยภาพชุมชนดีเด่นสู่ภัยเศรษฐกิจ งบกิจกรรมคัดเลือกและเชิดชูเกียรติศิลปินดีเด่นและผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำหรับรายละเอียดงบประมาณทางวัฒนธรรมที่ให้แก่สภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและสภาวัฒนธรรมเขตต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงศูนย์วัฒนธรรม ได้ระบุให้จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามนโยบายกรอบจุดเน้นประจำปีด้วย

ในฐานะที่ผู้วิจัยเคยทำงานเป็นบุคลากรผู้บริหารงานวัฒนธรรมประจำศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสวช. และเคยเป็นกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครอยู่ระยะหนึ่ง จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ว่าสอดคล้องหรือเป็นไปตามนโยบายการดำเนินงานวัฒนธรรมตามธรรมชาติของงานวัฒนธรรมที่เป็นนโยบายทั่วไป และตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. หรือไม่เพียงไร และเพื่อจะได้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมระดับต่าง ๆ รวมทั้งจะได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม ในการที่จะได้ตระหนักถึงบทบาทที่เหมาะสมในองค์กรของตน และทางสวช. ก็จะได้ทราบผลการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมที่อยู่ในกำกับดูแล โดย

เฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารองค์กรที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายทั่วไป และตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ระดับต่าง ๆ
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

นิยามศัพท์

เพื่อให้คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นที่เข้าใจตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ศูนย์วัฒนธรรม หมายถึง ศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวน 21 แห่งในปี 2542

2. สวช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 และ พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2)

3. การดำเนินงานวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการจัดการเกี่ยวกับงานวัฒนธรรมตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ทั้งตามนโยบายการดำเนินงานวัฒนธรรมทั่วไปจำนวน 8 ประการ และตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี 2542 จำนวน 4 ประการ ดังนี้

1) นโยบายการดำเนินงานวัฒนธรรมทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีขอบข่าย 8 ประการ คือ งานวิจัยวัฒนธรรม งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม งานพัฒนาวัฒนธรรม งานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม งานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม และงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ซึ่งมีความหมายดังนี้

- (1) งานวิจัยวัฒนธรรม หมายถึง การสำรวจ ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม เสริมสร้างเอตทัคคะ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
- (2) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม หมายถึง การพิทักษ์รักษาและธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจใน ความเป็นชาติ ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของคนรุ่นหลัง
- (3) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม หมายถึง การเลือกสรรวัฒนธรรมที่สูญหายหรือกำลังเสื่อมคลาย มาทำให้มีความหมายและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในชาติ
- (4) งานพัฒนาวัฒนธรรม หมายถึง การริเริ่มสร้างสรรค์และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย บังเกิดคุณประโยชน์แก่ชีวิต สังคม และธรรมชาติ โดยที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย
- (5) งานถ่ายทอดวัฒนธรรม หมายถึง การนำวัฒนธรรมที่ผ่านการเลือกสรร กัดกรองแล้วไปใช้ในกระบวนการให้การศึกษาอันจะยังผลให้สมาชิกในสังคมเกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า และนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับยุคสมัย

- (6) งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม หมายถึง การสนับสนุนให้บุคคลหรือหน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (7) งานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม ได้มีโอกาสแสดงออก และพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ ถึงขั้นที่สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะทางวัฒนธรรมของชาติในด้านนั้น ๆ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติได้ทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรมในอนาคต
- (8) งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับนานาชาติ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำไปสู่สันติภาพและสันติสุขแห่งการอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ
- 2) นโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี 2542 ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มี 4 ประการ ดังนี้
- (1) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินวิถีชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย
 - (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน
 - (3) การเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิ และ ศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก
 - (4) การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ตัวอย่างของประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารศูนย์วัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ ประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยตรงจากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทุกแห่ง แห่งละ 1 คนเป็นผู้ให้ข้อมูล

2. มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะงานวัฒนธรรมที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2542 โดยศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทั้งภาครัฐและเอกชน

3. ศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในปี 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 21 แห่ง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามระดับการศึกษาและองค์กรที่สังกัด ได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน จำนวน 9 แห่ง คือ

- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเทพศิรินทร์
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนศึกษานารี
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนปทุมคงคา
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนสตรีวิทยา
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนโยธินบูรณะ
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนบางกะปิ
- ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี

ประเภทที่ 2 ศูนย์วัฒนธรรมสถาบัน จำนวน 8 แห่ง คือ

- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏธนบุรี
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนคร
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพณิชยการพระนคร

- ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง

ประเภทที่ 3 ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง คือ

- ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ประเภทที่ 4 ศูนย์วัฒนธรรมที่เป็นหน่วยงาน จำนวน 1 แห่ง คือ

ศูนย์วัฒนธรรมหอวิชาวุฒานุสรณ์ หอสมุดแห่งชาติ ซึ่งมีฐานะเป็นแผนก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมได้ตระหนักถึงบทบาทการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมที่ตนรับผิดชอบในองค์กรของตนว่าควรเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย ขอบข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรมทั่วไป และนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม ประจำปีของชาติอย่างไร
2. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้รับทราบผลการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมที่อยู่ในกำกับดูแลว่าเป็นไปตามความคาดหวังมากน้อยเพียงใด
3. ผู้บริหารองค์กรได้รับทราบผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมในองค์กรของตนว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามนโยบายขององค์กรหรือของชาติอย่างไร และปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานวัฒนธรรมมีอะไรบ้าง อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเสนอเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน วัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากเอกสาร หนังสือ วารสาร คู่มือการปฏิบัติงาน วัฒนธรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับสาระสำคัญ ดังนี้

1. นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ
2. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
3. ภารกิจหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรม
4. ความสำคัญและขอบข่ายการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
5. นโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ

ในสมัยก่อนสถาบันสำคัญที่มีบทบาทส่งเสริมหรือเกื้อหนุนให้วัฒนธรรมดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าคือสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันศาสนา วัฒนธรรมของไทยตั้งแต่สมัยโบราณได้รับการโอบอุ้มจากองค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งจะศึกษาได้จากหลักฐานต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมา ส่วนสถาบันศาสนาเป็นความเชื่อมั่นและเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมอย่างสูง เพราะประชาชนถือว่าวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงไปประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ ทำบุญกุศล บวชเรียน แสวงหาศิลปะวิทยาการ รวมไปถึงกิจกรรมสนุกสนานรื่นเริงจนถึงกิจกรรมสุดท้ายของชีวิต

ต่อมาในสมัยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมวัฒนธรรมถือเป็นภารกิจของรัฐบาล มีการจัดตั้งหน่วยงานทางวัฒนธรรม ออกพระราชบัญญัติวัฒนธรรมสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของชาติหลายประการ นโยบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมปรากฏเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2492 ในหมวด 5 แนวนโยบายแห่งรัฐว่า มาตรา 66 รัฐพึงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประจำชาติ แต่ต้องไม่กระทำโดยวิธีการอันเป็นการบังคับบีบบังคับบุคคล และมาตรา 67 รัฐพึงบำรุงรักษาสถานที่

และวัตถุอันมีค่าในทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศิลปกรรม และป้องกันมิให้มีการส่งวัตถุเช่น
ที่ว่านี้ออกนอกราชอาณาจักร

ใน พ.ศ. 2522 ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ
ออกมา เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนร่วมกันรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอย่าง
มีเป้าหมายตรงกันและประสานสอดคล้องกัน โดยมุ่งการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมในชาติระดับ
กลุ่มย่อยและนานาชาติ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรมโดยตรง
ต้องนำนโยบายนี้ไปสู่การปฏิบัติต่อไป

นโยบายในเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยราชการได้รับความ
ความสนใจมากขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับหลัง ๆ คือ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.
2525 - 2529) เป็นต้นมา เนื่องจากเกิดปัญหาทางวัฒนธรรมหลายประการ (สำนักนายกรัฐมนตรี,
2525 : 228 - 235) กล่าวคือ

“ประเทศชาติเริ่มขาดแคลนการสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่ที่เหมาะสมกับกาลเวลา
มรดกทางวัฒนธรรมทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจที่ดั่งามถูกทำลาย ทั้งโดยธรรมชาติและการทำงาน
ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคนรุ่นหลัง รวมถึงหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการทำนุบำรุงสร้าง
สรรค์วัฒนธรรมของชาติ มีหลายหน่วยงานกระจัดกระจายและแยกกันทำในสังกัดต่าง ๆ ขาด
ความเป็นเอกภาพในการแก้ปัญหาด้านวัฒนธรรมของชาติโดยส่วนรวม ยิ่งกว่านั้นปัญหา
วัฒนธรรมทางด้านจิตใจยังไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาด้าน
คุณธรรมจริยธรรมในสังคม ปัญหาการเปลี่ยนแปลงในเจตคติและค่านิยมที่เน้นทางวัตถุ ขณะ
เดียวกันแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างมากมายโดยปราศจากการกำจัดและสกัดกั้นเท่าที่
ควร วัดและศาสนามีได้เป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนเช่นในอดีต จารีตประเพณีขนบ
ธรรมเนียมแบบไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปจากความนิยมในหมู่เยาวชน”

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐมุ่งพัฒนา
คุณภาพของจิตใจของประชาชนและวิถีชีวิตแบบไทยเป็นสำคัญ โดยกำหนดไว้ในแผนงาน
พัฒนาจิตใจและวัฒนธรรม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2530 : 6) ว่า

“รัฐมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมในการพัฒนาจิต
ใจให้เกิดสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ขยันขันแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ร่วมมือร่วมใจกัน
ในการทำงาน ตลอดจนทำนุบำรุงและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อ
เป็นรากฐานอันสำคัญที่รักษาไว้ซึ่งความมีเอกภาพ ความรัก ความหวงแหนประเทศ ความ
สามัคคี ความสงบสุข และความเจริญก้าวหน้าของตน สังคม และประเทศชาติ”

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีข้อความกล่าวถึง เรื่องของวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบางประการ (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2541 : 25) ใน หมวด 5 แผนนโยบายแห่งรัฐว่า มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชน จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวินาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

นอกจากนี้ นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ซึ่งเป็นแผนปัจจุบันนั้นเป็นแผนที่นำทิศทางในการดำเนินงาน วัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานวัฒนธรรมของชาติให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ได้ระบุดัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน (สวช., 2539 : 2) ดังนี้

“สร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชน ให้มีวิถีคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและมีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างเชื่อมั่นบนพื้นฐานคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รวมทั้งสามารถรักษาพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำมาซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลก”

อนึ่งนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติล่าสุด ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในวาระแห่งชาติว่าด้วย “ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา” (พ.ศ. 2541 - 2550) ที่รัฐบาลได้ประกาศเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 (สวช., 2542 : 3 - 9) โดยหวังว่าในช่วงเวลาสิบปีข้างหน้าประเทศไทยจะสามารถวางพื้นฐานในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ โดยใช้มิติทางวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคง “ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา” ในระหว่าง พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2550 มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงเป็นแบบอย่างในการใช้มิติวัฒนธรรมในการพัฒนา โดยการสร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชนให้ :-

- 1) มีวิถีคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
- 2) มีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างมีความสุขบนพื้นฐานคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

- 3) สามารถธำรงรักษา พัฒนา และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย ให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำมาซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลก

เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้กำหนดแผนงานหลักของวาระแห่งชาติ ดังกล่าวไว้ 9 แผนงานเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน ด้วยหลักการที่ว่า วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต วิถีคิด และวิถีการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม จึงเป็นภารกิจของทุกฝ่ายทุกคน ทุกองค์กรและทุกสถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบดำเนินงาน แผนงานหลักมีดังนี้

- แผนงานหลักที่ 1 การเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา
- แผนงานหลักที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพของครอบครัวและชุมชน
- แผนงานหลักที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย
- แผนงานหลักที่ 4 การส่งเสริมการลงทุนทางวัฒนธรรม
- แผนงานหลักที่ 5 การปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมที่พึงประสงค์
- แผนงานหลักที่ 6 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวัฒนธรรมในสังคมโลก
- แผนงานหลักที่ 7 การเสริมสร้างศักยภาพในการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
- แผนงานหลักที่ 8 การเชิดชูคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม
- แผนงานหลักที่ 9 การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการงานวัฒนธรรม

การดำเนินงานวัฒนธรรมตามแผนแม่บทในวาระแห่งชาติข้างต้น ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมทุกคนทุกหน่วยงาน ก็คือ “เบญจภาคี” ในเครือข่ายเครือข่ายทางวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการจะต้องเห็นคุณค่าความสำคัญของงานวัฒนธรรม และมีบทบาทสำคัญในการร่วมกันรับผิดชอบดำเนินงานวัฒนธรรม โดยจะต้องคำนึงตลอดเวลาว่างานวัฒนธรรมเป็นเรื่องสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินวิถีชีวิตของทุกคนในสังคม จะต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาบทบาทและศักยภาพ ให้สามารถส่งเสริมสนับสนุน และประสานการดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สวช. มีฐานะเป็นกรมหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2522 ได้ดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลา 20 ปีเศษแล้ว

ความเป็นมาของสวช. (ประมวล น้อยเจริญ, 2536 : 38-39) โดยสังเขป มีดังนี้

ประเทศไทยได้สถาปนาสภาวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2485 และสถาปนา
กระทรวงวัฒนธรรมขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2495 ต่อมาในปี 2501 มีการยุบสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ
และกระทรวงวัฒนธรรม ในปี 2505 มีการจัดตั้งศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอยู่ในความ
ควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำการตั้งอยู่ที่กองวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ในปี 2515 ได้โอนกองวัฒนธรรมไปสังกัดกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ และใน
ปี 2522 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพุทธศักราช
2522 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้น

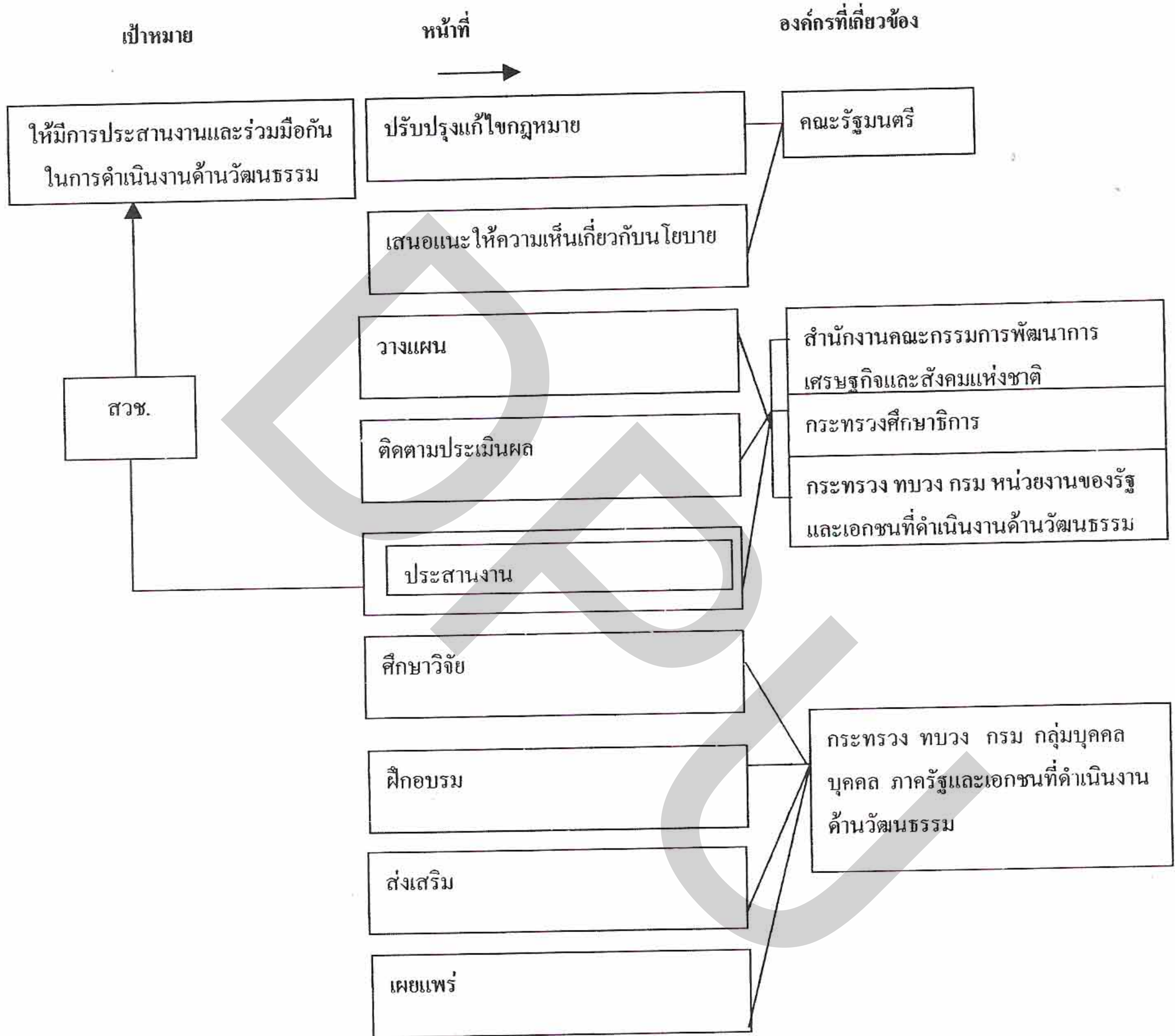
ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพุทธศักราช 2522
ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนราชการของสวช. (2533 : 10-11) ไว้ ดังนี้

1. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมอบหมาย
2. ศึกษาและวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมวัฒนธรรม
ตลอดจนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ
3. จัดทำโครงการและแผนงานส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ
4. จัดทำโครงการและแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ
5. ริเริ่มและเร่งรัดให้มีการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมที่จะเป็นประโยชน์ในการ
ศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมระหว่างประเทศ
6. ฝึกอบรมผู้ซึ่งจะทำงานด้านวัฒนธรรม ตลอดจนร่วมมือกับเอกชนในการฝึกอบรม
บุคคลดังกล่าว
7. ร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในการดำเนินการ
ตามกฎหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรม
8. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานและ
กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ
9. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ แผนงานและนโยบายเกี่ยวกับ
วัฒนธรรมของชาติ และรายงานให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทราบ
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ

สำหรับการแบ่งส่วนราชการของสวช. นั้น แบ่งออก ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองวิจัยและวางแผน
3. กองส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
4. กองวัฒนธรรมสัมพันธ์ต่างประเทศ
5. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
6. กองเอกชนสัมพันธ์

หน้าที่ความรับผิดชอบของ สวช.
และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

(สวช., 2535:127)

จากการที่สวช.เป็นหน่วยงานที่รัฐมอบหมายหน้าที่ให้เป็นหลักในการกำหนดนโยบาย วัฒนธรรมและประสานงานในด้านการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน สวช.ได้ดำเนินการจัดทำโครงการต่าง ๆ ด้านวัฒนธรรมมากมายหลากหลายด้วยกัน (มสธ., 2533:540 : 541) พอจะยกตัวอย่างที่สำคัญให้ทราบ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพิทักษ์รักษามรดกวัฒนธรรมไทยและรักษาเกียรติภูมิของไทย ประกอบด้วยโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งอาสาสมัครพิทักษ์วัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดทำหลักสูตร จัดฝึกอบรม และให้การสนับสนุนศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ เช่น วันสำคัญทางศาสนา งานลอยกระทง โดยขอให้ศูนย์วัฒนธรรมและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมจัดงาน ร่วมกันเผยแพร่ วัฒนธรรม และจัดการแสดงศิลปหัตถกรรมดนตรีนาฏศิลป์ไทย
2. ด้านการจัดตั้งและขยายศูนย์วัฒนธรรม มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อขยายงานวัฒนธรรมให้กว้างขวางออกไป โดยมีกฎเกณฑ์หน้าที่ให้ปฏิบัติในฐานะตัวแทน และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นต้องจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาวัฒนธรรม
3. ด้านการส่งเสริมผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม อาทิโครงการศิลปินแห่งชาติ แบ่งเป็นสาขาต่าง ๆ ได้แก่ วรรณศิลป์ ทศนศิลป์ ศิลปการแสดง โครงการสรรหาผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมทั่วทุกภาคของประเทศ ได้แก่ สาขาศิลปะ มนุษยศาสตร์ การช่างฝีมือ กีฬา นันทนาการ คหกรรมศาสตร์ และโครงการประกวดมารยาทเยาวชนในสถานศึกษา เป็นการประกวดทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นระดับห้องเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และรายบุคคล
4. ด้านการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมไทย อาทิ โครงการงานมหกรรมพื้นบ้านโครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ในด้านวิถีชีวิตของชาวไทยในอดีต มารยาทไทยและค่านิยมแบบไทย โครงการจัดงานวัฒนธรรมสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการจัดงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ นิทรรศการ การสาธิตทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน ฯลฯ
5. ด้านการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ เป็นการให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม โดยมีทั้งการจัดพิมพ์หนังสือ เอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรม ตลอดจนโปสเตอร์ สื่อบัตร แผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์งานทางด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีโครงการสนับสนุนนักเขียนและนักวิจัยให้เผยแพร่ผลงานทางด้านวัฒนธรรมด้วย

ภารกิจหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรม

การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของสวช. (มสธ., 2533 : 362-363, 462-463) ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมขึ้นในสถานศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู วิทยาลัยพลศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. 2523 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาวัฒนธรรมของชาติ ได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ

ต่อมาใน พ.ศ. 2524 ได้มีการยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. 2523 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2524 ตามระเบียบนี้ ทำให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วัฒนธรรม และเพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติวัฒนธรรมนั้นๆ ตั้งอยู่ที่ใด จึงกำหนดให้เขียนชื่อจังหวัดหรืออำเภอต่อจากคำว่าศูนย์วัฒนธรรม ตามด้วยชื่อสถาบันการศึกษา เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนสงวนหญิง เป็นต้น ส่วนในกรุงเทพมหานครให้ใช้ชื่อสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมต่อจากคำว่าศูนย์วัฒนธรรมเลย เช่น ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนโยธินบูรณะ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นต้น

สวช. ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมมาโดยตลอด โดยมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรมหลายครั้ง และจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันนี้ระเบียบที่ใช้อยู่ คือ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2531" (สวช., 2533 : 61 - 64)

โดยทั่วไปนั้นหน่วยงานที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประกอบด้วยวิทยาลัย วิทยาลัยพลศึกษา และโรงเรียนต่างๆ มีทั้งที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมสังกัดสวช. และมีได้เป็นศูนย์วัฒนธรรม แต่ต่างก็ดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอันเป็นเจ้าสังกัด กิจกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมมักเป็นไปในลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ศึกษาค้นคว้าและวิจัยด้านวัฒนธรรม ดำเนินการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดทำหอวัฒนธรรมหรือเก็บรวบรวมจัดหมวดหมู่ไว้ ส่วนการเผยแพร่ให้กว้างขวางออกไป ทำทั้งในลักษณะที่เป็นการฝึกอบรมบุคคลากรด้านวัฒนธรรม จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรมและการแสดงทางวัฒนธรรม จัดประชุมสัมมนา จัดทำเอกสารเผยแพร่ ฯลฯ

แนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมนั้น สวช.(2540:7-8) ได้กำหนดรายละเอียดไว้ ดังนี้

1. ศูนย์วัฒนธรรมที่ได้ตั้งแล้วและจะจัดตั้งใหม่แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่งๆ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ศูนย์วัฒนธรรมเขตกรุงเทพมหานคร และศูนย์วัฒนธรรมเมืองพัทยา เป็นต้น

ประเภทที่สอง ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานหรือองค์กรที่สังกัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2. ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการข้อมูลวัฒนธรรม
- 2) จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม
- 3) ฝึกอบรม และสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรวัฒนธรรม
- 4) เป็นที่ตั้งสำนักงานองค์กรเครือข่ายเครือข่ายวัฒนธรรมหรือสภาวัฒนธรรมองค์กรด้านวัฒนธรรมอื่น ๆ ตามความพร้อมและความต้องการของศูนย์วัฒนธรรมนั้น
- 5) สนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการด้านวัฒนธรรม แก่สภาวัฒนธรรมจังหวัดหรือสภาวัฒนธรรมอำเภอ หรือสภาวัฒนธรรมตำบล หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี
- 6) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายทางวิชาการด้านวัฒนธรรมของเครือข่ายเครือข่ายวัฒนธรรมกลุ่มภาคีวิชาการทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 7) ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบันหน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่าง ๆ แล้วแต่กรณี

3. ศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษา มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการข้อมูลวัฒนธรรม
- 2) จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม
- 3) ฝึกอบรม และสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรวัฒนธรรม
- 4) จัดกิจกรรมเชิงสาธิตเพื่อเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานทางวิชาการในด้านอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมตามความถนัดและความพร้อมของแต่ละศูนย์

- 5) ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่าง ๆ แล้วแต่กรณี
4. การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่ ให้คำนึงถึงพื้นที่ทางวัฒนธรรมและเขตพื้นที่การปกครองควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและการประสานงาน โดยให้มีศูนย์วัฒนธรรมระดับจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมระดับอำเภอ ศูนย์วัฒนธรรมเมืองพัทยา และศูนย์วัฒนธรรมเขตพื้นที่การปกครองในกรุงเทพมหานครแห่งละ 1 ศูนย์
- การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษา ให้คำนึงถึงความหลากหลายทางวิชาการตามความถนัดและความพร้อมของสถานศึกษาหรือสถาบันหรือหน่วยงานหรือองค์กรเป็นสำคัญ
5. การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงาน หรือองค์กรใดให้พิจารณาถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้
- 1) มีอาคาร สถานที่ วัสดุ และครุภัณฑ์ ที่สามารถใช้เป็นสำนักงานของศูนย์วัฒนธรรมได้ เพื่อประโยชน์และความสะดวกในการติดต่อประสานงานของหน่วยงานอื่นและประชาชน
 - 2) สามารถจัดให้มีบุคลากรประจำพร้อมที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม ตามนโยบายวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของศูนย์โดยถือเป็นภาระหน้าที่ประจำที่เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันหรือหน่วยงาน หรือองค์กรนั้นและไม่ถือเป็นงานฝาก
 - 3) มีงบประมาณ แผน โครงการ และกิจกรรมวัฒนธรรมของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานหรือองค์กรที่ตั้งศูนย์เพื่อดำเนินการด้านวัฒนธรรมตามภาระหน้าที่ของศูนย์นั้น
 - 4) มีเครือข่ายเครือข่ายวัฒนธรรมองค์กรวิชาการในการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับของทางราชการเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น และสามารถระดมสรรพกำลังให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างกว้างขวาง
 - 5) หัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงาน หรือองค์กรนั้นตลอดทั้งบุคลากรหลักที่เกี่ยวข้องยินดีให้ตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมด้วยความสมัครใจ ถือว่างานวัฒนธรรมเป็นภาระหน้าที่ประจำที่สำคัญประการหนึ่ง

- 6) การจัดตั้งการยกเลิกและการย้ายศูนย์วัฒนธรรมให้จัดทำโดยประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ในกรณีที่มีการยกเลิกศูนย์วัฒนธรรมแห่งใด การจัดการทรัพย์สินของศูนย์วัฒนธรรมนั้นให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกำหนด
- 7) ให้ศูนย์วัฒนธรรมเป็นสมาชิกภาคีวิชาการทางวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ศูนย์วัฒนธรรมในภูมิภาคให้อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด และศูนย์วัฒนธรรมในส่วนกลางให้อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 8) ควรมีคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ และเชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย และกว้างขวางคนหนึ่ง ทั้งนี้ให้หัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดในสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานหรือองค์กรที่ตั้งศูนย์วัฒนธรรมเป็นประธานกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมนั้นโดยตำแหน่ง
- 9) ศูนย์วัฒนธรรมอาจได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่น ตลอดจนทั้งเงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา เป็นต้น อีกทั้งมีเงินรายได้จากการจัดกิจกรรมหรือเงินอื่นใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดี

การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมได้ขยายออกไปทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในปี 2542 มีศูนย์วัฒนธรรมรวมทั้งสิ้น 238 ศูนย์ ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 75 ศูนย์ ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ 142 ศูนย์ ศูนย์วัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร 21 ศูนย์ การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่หรือในสถาบันการศึกษาจะคึกคักเข้มแข็งหรือส่งผลกระทบต่อมวลชนมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่มาสนับสนุน (ประมวล น้อยเจริญ, 2536: 40) ซึ่งได้แก่

ประการที่หนึ่ง กรอบและทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ซึ่งเป็นไปได้ 2 กรณี คือ ทางสวช. กำหนดนโยบายและโครงการให้ศูนย์วัฒนธรรมใช้เป็นหลักในการกำหนดแผนงานและโครงการ หรือทางผู้บริหารศูนย์วัฒนธรรมมีส่วนร่วมในการกำหนด โดยให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังในระดับนโยบายของสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมนั้น

ประการที่สอง ความร่วมมือระหว่างบุคลากรภายในศูนย์วัฒนธรรมและบุคลากรภายนอก ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะบุคลากรของศูนย์วัฒนธรรมที่ทำงานด้านนี้มักจะมีภารกิจทางด้านการเรียนการสอนและงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการมีอุดมการณ์และความผูกพันกับงานวัฒนธรรม ในบางแห่งก็มีบ้างที่ทำหน้าที่เป็นบุคลากรของศูนย์วัฒนธรรมโดยเฉพาะ ไม่ต้องกังวลเรื่องชั่วโมงสอน

ประการที่สาม งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม แต่เดิมนั้น สวช. ให้การสนับสนุนงบประมาณเป็นจำนวนคงที่ เช่น 30,000 บาท 50,000 บาท 60,000 บาท ในระยะต่อมาได้ให้ศูนย์วัฒนธรรมเสนอโครงการตามกรอบนโยบาย แล้วส่งไปให้วิเคราะห์โครงการ ด้วยเหตุนี้ศูนย์วัฒนธรรมจึงได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เท่ากัน ต่อมาในระยะหลังๆ ได้แยกงบประมาณอุดหนุนเป็น 3 ประเภท คือ งบบริหาร งบโครงการปกติและงบโครงการพิเศษ นอกจากนี้ยังมีงบโครงการที่สวช. มอบหมายให้ศูนย์วัฒนธรรมดำเนินการอีกต่างหาก

ความสำคัญและขอบข่ายการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระและรูปแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงลักษณะของชาติ เป็นรากฐานของการสร้างความสามัคคี เกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี เป็นปัจจัยให้ประเพณีแต่สิ่งที่ดีงามอันเป็นการพัฒนาคนทีส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคม การเข้าใจวัฒนธรรมช่วยให้เกิดการสืบต่อเปลี่ยนแปลงปรับตัวอย่างสมดุล สังคมดำรงอยู่ได้และมีความเจริญงอกงามต่อไป วัฒนธรรมทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี กีฬา นันทนาการ ช่างฝีมือ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ล้วนมีประวัติพื้นฐานคุณความดีที่เป็นศักดิ์ศรีของประเทศชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ" ซึ่งทรงความหมายลึกซึ้งอย่างยิ่ง

"วัฒนธรรม" มีความหมายกว้างและหลากหลายตามยุคสมัย ที่ประชุมของประเทศสมาชิกองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ณ ประเทศเม็กซิโก เมื่อ พ.ศ. 2525 ได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง และประกาศว่า "วัฒนธรรมประกอบด้วยความรู้สึกรวมกันทั้งหมด ไม่ว่าจะเกี่ยวกับด้านจิตใจ ด้านวัตถุ ด้านสติปัญญา และลักษณะแสดงออกทางความรู้สึกเฉพาะ ซึ่งแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมหรือกลุ่มทางสังคม นอกจากนี้วัฒนธรรมไม่จำกัดเฉพาะศิลปะและอักษรศาสตร์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงแบบอย่างการ

ดำเนินชีวิต สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ ระบบค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อทั้งหลาย” (จรัส ทองเกษม, 2539:18-19) นอกจากนี้ใน พ.ศ. 2529 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ได้มีมติประกาศให้ พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2540 เป็น “ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม” (World Decade for Cultural Development) โดยมุ่งเน้นวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ (สวช., 2535 : 26 - 27) ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมนโยบาย ยุทธวิธี และกิจกรรมของการพัฒนาในแง่มุมต่างๆ โดยจะมีการศึกษาอบรมบุคลากร เพื่อให้เข้าใจและนำมาปฏิบัติในโครงการ รวมทั้งการสร้างควมระแวดระวังในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษในทางสร้างสรรค์ของประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่ออนุรักษ์จิตใจที่เป็นพื้นฐานของชีวิตและสังคมและค่านิยมของมนุษย์ สนับสนุนความร่วมมืออย่างจริงจังในเรื่องวัฒนธรรมของการดำรงชีวิต ให้ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่หลักของวัฒนธรรมในชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลและสังคม

จากจุดประสงค์ของทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม ทำให้มีแนวทางเลือกการจัดกิจกรรมในช่วง 10 ปี โดยที่ “ทศวรรษไม่เป็นแผนงานตายตัวสำหรับการปฏิบัติ” แต่ค่อนข้างจะ “เป็นการเชื้อเชิญโดยทั่วไป เป็นแหล่งสะสมความคิดและกิจกรรมที่เป็นไปได้ เป็นแหล่งของโครงการที่หลากหลาย ในแง่ของความคิดยังอยู่ในกระบวนการของการสร้างรูปแบบที่สามารถนำมาเชื่อมโยงเพื่อให้สมบูรณ์ สมาชิกและองค์การต่าง ๆ ของรัฐและเอกชนจะได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม”

ความหมายของวัฒนธรรม ถ้าพิจารณาจากผู้รู้และผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมจะแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง แต่ก็ล้วนมีคุณค่าในตัวเองในการชี้ให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ของวัฒนธรรม ประเด็นสำคัญจึงมิได้อยู่ที่การหาข้อยุติเกี่ยวกับความหมายของวัฒนธรรม เพราะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะกระทำได้ ดังที่ศาสตราจารย์ ดร. พทยา สายหู เคยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “สภาพการใช้ความหมายที่ต่างกันของคำว่าวัฒนธรรมมีทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศทุกแห่งหนและทุกวงการ สิ่งที่ยังกระทำก็คือ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจความหมายอันหลากหลายของวัฒนธรรมให้จงได้” ศาสตราจารย์ เสน่ห์ จามริก ก็ได้สรุปไว้ว่า “ไม่ว่าเราจะนิยามวัฒนธรรมกันอย่างวิจิตรพิสดารหรือลึกลับซึ่งอย่างไรก็ตาม แก่นสารจริงๆ ของเรื่องทั้งหมดก็คือชีวิตคนนั่นเอง” อีกท่านคือพระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) ก็ได้แสดงทัศนะไว้ในทำนองเดียวกันนี้ว่า “ตัววัฒนธรรมที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ชีวิตของประชาชน” (สวช., 2535:119-120)

สำหรับ สวช. ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้เป็น 2 นัย คือ วัฒนธรรมตามความหมายทั่วไป และวัฒนธรรมตามความหมายเชิงปฏิบัติการ โดยมีสาระ ดังนี้

วัฒนธรรมตามความหมายทั่วไป (General Definition) หมายถึง วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ และการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ชาบซึ่ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ

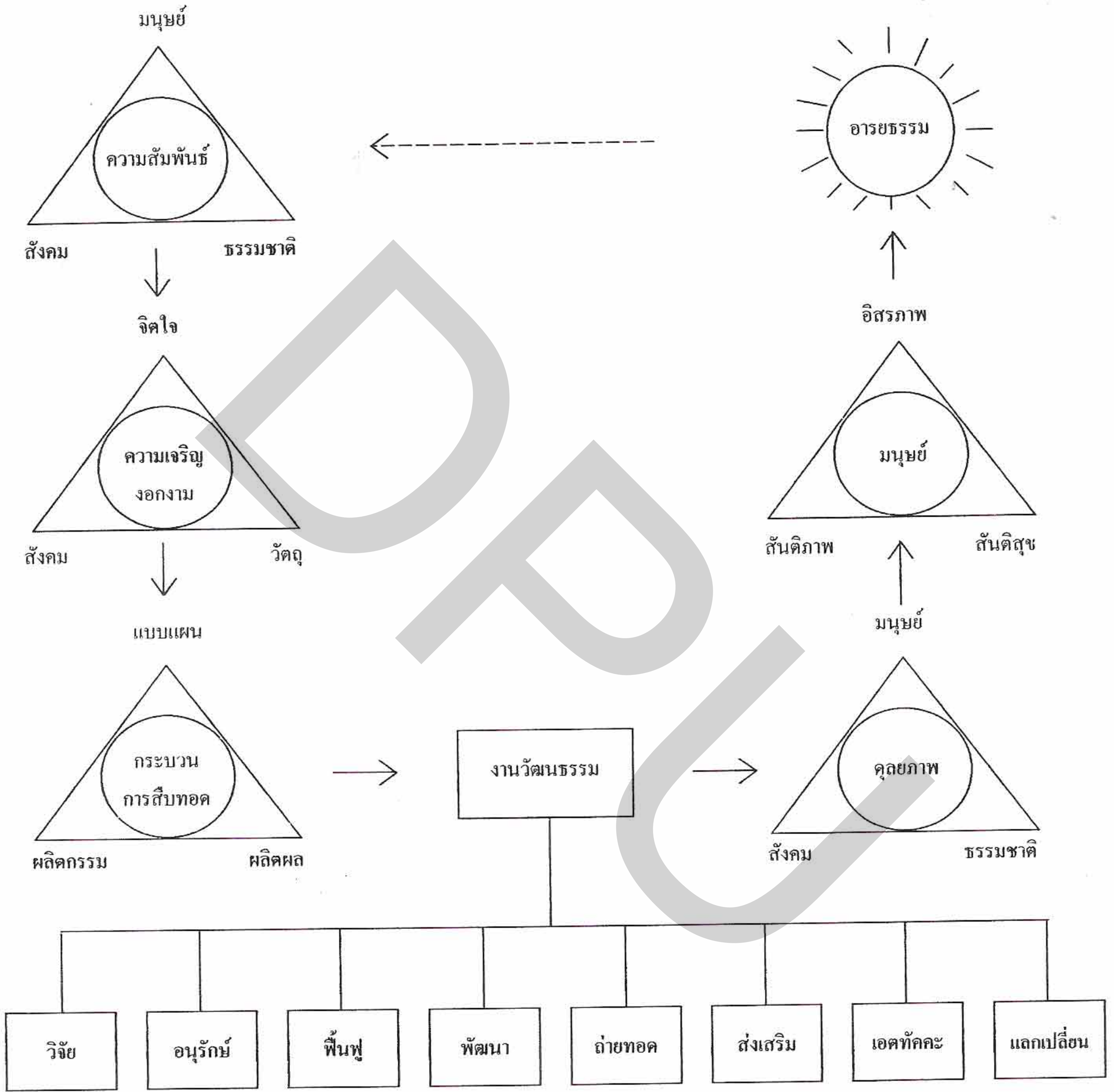
วัฒนธรรมตามความหมายเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) หมายถึง ความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุ มีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง จนกลายเป็นแบบแผนที่สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดผลดีกรรมและผลิตผล ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันควรค่าแก่การวิจัย อนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม เสริมสร้างเอตทัคคะ และแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างเสริมคุณภาพแห่งความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอย่างมีสันติภาพ สันติสุข และอิสรภาพ อันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ

ความแตกต่างระหว่างความหมายทั่วไปและความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม อยู่ตรงที่ความหมายทั่วไปจะบอกแต่เพียงว่าวัฒนธรรมคืออะไรและสำคัญอย่างไร แต่ความหมายเชิงปฏิบัติการจะบอกเพิ่มอีกอย่างน้อย 5 เรื่อง คือ

1. วัฒนธรรมเกิดขึ้นมาได้อย่างไร
2. สาระสำคัญของวัฒนธรรมคืออะไร
3. ควรจะทำงานวัฒนธรรมอะไร
4. งานวัฒนธรรมเพื่ออะไร
5. วัฒนธรรมกับอารยธรรมสัมพันธ์กันอย่างไร

ทั้ง 5 เรื่องข้างต้นนี้จักต้องประสานสัมพันธ์สืบเนื่องถึงกันเป็นลูกโซ่ และมีความหมายต่อชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง (สวช., 2540 : 53)

ความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม

จากแผนภูมิความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม จะมองเห็นภาพภารกิจทาง วัฒนธรรมอันควรปฏิบัติให้สอดคล้องครอบคลุมงานวัฒนธรรมทั้งหมด ตามที่สวช. กำหนด 8 ประการด้วยกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นขอบข่าย “ภารกิจเชิงรุก” อันเป็นแนวคิดที่แตกต่างจากงาน วัฒนธรรมแต่เดิมที่ผ่านมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็น “ภารกิจเชิงรับ” จากการวิเคราะห์ธรรมชาติของ วัฒนธรรมจะพบว่า วัฒนธรรมต้องพัฒนาริเริ่มสร้างสรรค์และสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีก รุ่นหนึ่ง ทำให้มีภารกิจและขอบข่ายงานวัฒนธรรมอย่างน้อย 3 งาน คืองานถ่ายทอด งาน ส่งเสริม และงานเสริมสร้างเอตทัคคะ และเนื่องจากวัฒนธรรมจะต้องสืบทอดกันมาหลายยุค หลายสมัย จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมไปตามกาลเวลา เป็นเหตุให้วัฒนธรรมบาง อย่างสูญหายหรือเสื่อมคลายความสำคัญลง และบางอย่างอาจจะหมดความเหมาะสมกับยุค สมัย ทำให้ต้องมีงานวัฒนธรรมอย่างน้อย 3 งาน คือ งานอนุรักษ์ งานฟื้นฟู และงานพัฒนา นอกจากนั้นด้วยเหตุที่การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเป็นไป อย่างรวดเร็ว การไหลบ่าของวัฒนธรรมระหว่างภูมิภาคและระหว่างประเทศ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ยิ่ง จึงจำเป็นที่คนมีวัฒนธรรมต่างกันก็ย่อมจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมของกัน และกันเพื่อขจัดความขัดแย้ง สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และเคารพในวัฒนธรรมของกันและกัน ทั้งยังช่วยให้สามารถเลือกสรรกลั่นกรองเอาแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์จากวัฒนธรรมอื่นปรับหรือ ดัดแปลงให้กลมกลืนเข้ากัน ก่อให้เกิดคุณค่าอันววยประโยชน์ต่อชีวิตและสังคมอย่างแท้จริง ทำให้ มีงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นในการทำงานวัฒนธรรมให้บังเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอย่างรอบคอบและมีระบบจึงต้องมี งานวิจัยวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น (สวช., 2535 : 121-122)

โดยสรุปวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆมากมาย รวมทั้ง มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน การจะดำเนินงานด้านวัฒนธรรมอย่างมี ระบบและต่อเนื่องนั้นจะต้องทำความเข้าใจในความหมายของวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งและครอบคลุม ขอบข่ายภารกิจงานวัฒนธรรม ซึ่งมีภารกิจสำคัญ 8 ประการ คือ

1. งานวิจัยวัฒนธรรม
2. งานอนุรักษ์วัฒนธรรม
3. งานฟื้นฟูวัฒนธรรม
4. งานพัฒนาวัฒนธรรม
5. งานถ่ายทอดวัฒนธรรม

6. งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม
7. งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
8. งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ขอบข่ายงานวัฒนธรรมทั้ง 8 ประการข้างต้น จึงนับเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะต้องดำเนินการงานวัฒนธรรมของชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

นโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ภายใต้ภาวะวิกฤติด้านการเงินการคลังและความสับสนในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยในช่วงปี พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2542 สวช. จึงกำหนดกรอบจุดเน้นในการบริหารและการดำเนินงานทางวัฒนธรรมขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 เป็นต้นไปจนกว่าวิกฤติการณ์ต่างๆ จะคลี่คลายลง ทั้งนี้ได้แจ้งให้ศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ ใช้เป็นหลักในการกำหนดแผนงานและโครงการ ควบคู่ไปกับนโยบายของหน่วยงานหรือของสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมนั้น

โดยในปี พ.ศ. 2541 สวช. (2541:2-7) ได้กำหนดขั้นตอนและแนวทางดำเนินการด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วยรายละเอียดของกรอบจุดเน้น 5 ประการ วัตถุประสงค์ และกิจกรรมหลักของจุดเน้นดังกล่าว พร้อมกับแจ้งองค์กรเครือข่ายชาติวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องให้รับทราบเพื่อจัดทำรายละเอียดของโครงการที่จะปฏิบัติ โดยอาจจะเลือกดำเนินการเฉพาะบางกิจกรรมในบางจุดเน้นก็ได้

จุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม ปี 2541

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
1. การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมพื้นฐาน ที่พึงประสงค์ภายใต้สภาวะ เศรษฐกิจในปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเข้าใจในการ ดำรงชีวิตในสภาวะทาง เศรษฐกิจในปัจจุบัน 2. เสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน ที่พึงประสงค์และจิตพิสัย ในสังคมไทย 3. พัฒนาสภาพจิตใจโดยใช้มิติ วัฒนธรรม 4. ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปิดเวทีให้ผู้รู้ นักปราชญ์ นักคิด ได้นำความรู้และความคิดมา เป็นเครื่องเตือนสติแก่ประชาชน 2. เผยแพร่แนวทางของบุคคลที่ สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะ เศรษฐกิจถดถอย เพื่อเป็นตัวอย่างการดำรงชีวิตในปัจจุบัน 3. จัดกิจกรรมเตือนสติแก่สังคม เช่น แต่งเพลงปลุกใจ เพลงเตือน สติประเทืองปัญญาให้เหมาะ แก่คนแต่ละกลุ่มอาชีพ/เพศ/วัย 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการนำ หลักธรรมมาพัฒนาชีวิต การอยู่ อย่างประหยัดและอดออม 5. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน รู้จักการเอื้ออาทร ดูแลสอดส่อง และช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน 6. จัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการ ดำเนินงานตามเอกสาร “จุดคานงัดทางวัฒนธรรม” *

* เขียนโดย ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิทาง วัฒนธรรม

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
<p>2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย</p>	<p>1. เพื่อส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมสามารถพึ่งตนเองได้โดยการรวมกลุ่มกันวางแผนการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการ (การผลิต-การ ตลาด) ตลอดจนร่วมกันถอดอมเพื่อสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ</p>	<p>1. รวบรวม สังเคราะห์รูปแบบชุมชนต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการพึ่งตนเอง เช่น สัจจะออมทรัพย์/ชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษ/ชุมชนอนุรักษ์โบราณสถานเป็นชุมชนตัวอย่าง</p> <p>2. ขยายความรู้ โดยผ่านเครือข่าย (สภาวัฒนธรรม/NGO) โดย สวช.เป็นผู้ประสานการจัดการให้ความรู้และเชิญวิทยากรไปสร้างความเข้าใจแนวคิดในการพึ่งพาตนเอง (ในปี 2541 มีเป้าหมายการดำเนินงานจังหวัดละ 1 ตำบล)</p>
<p>3. การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมกันทำงานวัฒนธรรม</p>	<p>1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรมไปสู่องค์กรเครือข่ายวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง</p> <p>2. เพื่อสร้าง พัฒนา และขยายเครือข่ายองค์กรดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นถึงระดับตำบล</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมและประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของ</p>	<p>1. สสำรวจองค์กรเครือข่ายเพื่อส่งเสริมให้องค์กรเหล่านี้เป็นเครือข่ายในการร่วมกันดำเนินงานวัฒนธรรมให้เข้มแข็งและกว้างขวาง</p> <p>2. จัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจอุดมการณ์และเวทีเพื่อเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจโดยมีเป้าหมายที่ใช้มิติวัฒนธรรมในการพัฒนา</p>

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
	องค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรมและประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง	3. เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายโดยการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นเวทีและโอกาสที่ทุกฝ่ายทุกคนจะมาร่วมกันทำงานวัฒนธรรมด้วยความยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน
4. ส่งเสริมให้ชาวโลกเกิดความเข้าใจในภาพลักษณ์ของประเทศไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. รณรงค์ให้ชาวต่างประเทศเข้าใจภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้ชาวต่างประเทศเกิดความไว้วางใจสังคมไทย 3. เพื่อให้คนไทยสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดมความคิดองค์กร/ผู้เกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ 2. สร้างกลไกโดยใช้สื่อ/เทคโนโลยีเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และสามารถตอบโต้ข้อมูลกับชาวโลกได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น จัดตั้งศูนย์ข้อมูล ข่าวสารระหว่างประเทศโดยรวบรวมทุกเครือข่าย เช่น ตำรวจท่องเที่ยว กรมการค้ามาร่วมกันตอบคำถามชาวต่างประเทศ โดย สวช.รับหน้าที่ตอบข้อมูลด้านวัฒนธรรม 3. จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศที่เหมาะสมกับงบประมาณและผลที่จะได้รับ

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
5. การพัฒนาศักยภาพ บุคลากร ทางวัฒนธรรม	1. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรมในปัจจุบัน 2. เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ในการดำเนินงานวัฒนธรรม (การทำงานแบบองค์รวม)	1. จัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้ ทัศนคติ ขวัญกำลังใจในการดำเนินงานวัฒนธรรมของบุคลากรที่ทำงานวัฒนธรรม อาทิ <ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีสารสนเทศ - การมุ่งความเป็นเลิศในการปฏิบัติจริง - จริยธรรมคุณธรรม - ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน - รัฐธรรมนูญ 2540 กับงานวัฒนธรรม ฯลฯ 2. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร เครือข่ายทางวัฒนธรรมในด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 สวช.(2542 :1-7) ได้กำหนดกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม 4 ประการ มีลักษณะคล้ายปีก่อน แต่ปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เพิ่มเติมกรอบงานหลักที่แจ่มอย่างละเอียด เพื่อความเข้าใจในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมหลักต่าง ๆ พร้อมกับแจ้งเป็นนโยบายให้องค์กรเครือข่ายญาติวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและปฏิบัติต่อไป

จุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม ปี 2542

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
1. การเสริมสร้าง คุณธรรมจริย ธรรม ค่านิยมที่ พึงประสงค์และ การดำเนินวิถี ชีวิตอย่างเป็น สุขบนพื้นฐาน คุณค่าวัฒน ธรรมไทย	1. เพื่อปลูกฝังและสร้าง เสริมให้ทุกคนในสังคม ประพฤติปฏิบัติตาม คุณธรรม 4 ประการ ค่านิยมพื้นฐานของ สังคมไทย พฤติกรรม 5 ประการ ตามโครง การจิตพิสัยและสมบัติ ผู้ดี	1.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในความสำคัญ คุณ ค่าและความจำเป็นใน การประพฤติปฏิบัติตาม คุณธรรม 4 ประการ ค่า นิยม พื้นฐานของสังคม ไทย พฤติกรรม 5 ประการตามโครงการ จิตพิสัย และสมบัติผู้ดี จนทุกคนในสังคมได้เกิด ความตระหนักและ ประพฤติปฏิบัติอย่างมี ความสุขจนกลายเป็นวิถี ชีวิตปกติ	1.1 โครงการพัฒนา คุณ ธรรมตามพระราช ดำรัส โดยเน้นเสริม สร้างคนดี รู้รักสามัคคี มีน้ำใจไม่ประหยัด ซื่อ สัตย์สุจริต และเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำ แนกตามกลุ่มเป้า หมายดังนี้ 1) เยาวชนในสถาน ศึกษา 2) ประชาชนทั่วไป 3) เครือข่ายเครือ ญาติเบญจภาคี 4) องค์กรพัฒนาเอก ชน
	2. เพื่อส่งเสริมการดำเนิน วิถีชีวิตอย่างเป็นสุข และเรียบง่ายบนพื้น ฐานคุณค่าวัฒนธรรม ไทย	1.2 รณรงค์ให้เกิดการ ดำเนินการที่มีส่วนร่วม อย่างสำคัญจากทุกฝ่าย ในสังคมกับทุกกลุ่มเป้า หมายอย่าง ครบถ้วน รณรงค์ให้นำคุณค่าของ วัฒนธรรมไทยมาใช้เป็น พื้นฐานในการดำเนิน ชีวิต	1.2 โครงการพัฒนาจิต พิสัยในระบบการเรียน การสอน

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
2. การเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของ ครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณ ค่าวัฒนธรรมไทย มาใช้ในการ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่ง แวดล้อมอย่าง เป็นองค์รวมและ ยั่งยืน	1. เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมที่สมาชิกทุกคนมีความรักความเอื้ออาทร มีการเรียนรู้ มีการทำงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกันจนมีศักยภาพที่จะสามารถพึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่องและทำหน้าที่ในการธำรงรักษาสืบทอดพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติได้	1.1 เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวที่สมาชิกทุกคนปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ 1.2 เสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนที่สมาชิกมีการรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมของชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม 1.3 หนุนรงค์ให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการทำหน้าที่ในการธำรงรักษาสืบทอด พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ	1.1 โครงการวัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ 1) อาหารไทยอาหารสุขภาพ (1) รณรงค์กินของไทยใช้ของไทยเที่ยวเมืองไทย (2) ส่งเสริมการพัฒนาอาหารไทย (3) อาหารไทย-สมุนไพรไทย-แพทย์แผนไทย 2) ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม (1) นิทรรศการและเผยแพร่โครงการ (2) ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสำหรับชาวต่างประเทศ 3) รณรงค์ด้านวัฒนธรรม (1) กิจกรรมชุมชน (2) ส่งเสริมชุมชนและสถานศึกษา (3) เพลงช่วยชาติ (4) เยาวชนนิยมไทย
	2. เพื่อส่งเสริมการนำคุณค่า(ภูมิธรรม ภูมิปัญญา) ของวัฒนธรรมไทยมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง เป็นองค์รวมและยั่งยืน	2.1 ส่งเสริมการนำคุณค่า (ภูมิธรรมภูมิปัญญา) ของวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ 2.2 รณรงค์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 2.3 รณรงค์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
<p>3. การเสริมสร้าง ความเข้าใจใน ภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและ ศักดิ์ศรีวัฒนธรรม ไทยในสังคมไทย และสังคมโลก</p>	<p>1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและ ภาคภูมิใจในคุณค่า ภาพลักษณ์ เกียรติ ภูมิและศักดิ์ศรีวัฒน ธรรมไทยในสังคมไทย</p>	<p>2.4 อนุรักษ์และส่งเสริมการ ลงทุนทางวัฒนธรรมที่ สามารถนำพื้นฐานคุณ ค่าวัฒนธรรมไทยมาก่อ ให้เกิดมูลค่าเพิ่มในการ ผลิตสินค้าและบริการ</p> <p>1.1 ศึกษาคุณค่าที่แท้จริง ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติอย่างลึก ซึ้งและครอบคลุมทั่วถึง ในทุกเรื่อง</p> <p>1.2 นำคุณค่าของวัฒนธรรม ท้องถิ่นและของชาติ บรรจุไว้เป็นสาระสำคัญ ในการศึกษาทุกระดับ</p>	<p>(5) ส่งเสริมการ ขายและวาง แผนการ ตลาด</p> <p>(6) สนับสนุนชุมชน ที่กำลัง พัฒนา</p> <p>(7) ชุมชนและ ถนนวัฒน ธรรมเพื่อ การท่องเที่ยว</p> <p>(8) ประชาสัมพันธ์และ รณรงค์ด้าน วัฒนธรรม ของท้องถิ่น ฯลฯ</p> <p>1.1 โครงการเครือข่าย วัฒนธรรมสนเทศ</p> <p>1) เครือข่ายกาญจนา ภิเษก</p> <p>2) ข้อมูลทางวัฒน ธรรม</p> <p>1.2 กิจกรรมส่งเสริมการ ถ่ายทอดวัฒนธรรม</p> <p>1) โครงการส่งเสริม การถ่ายทอดวัฒน ธรรมไทย</p> <p>2) โครงการหอไทย นิทัศน์</p>

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
		<p>1.3 จัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และบริการเรียนรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในลักษณะต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและทั่วถึง</p> <p>1.4 ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรคงานวัฒนธรรม</p> <p>1.5 จัดกิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมในลักษณะต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง</p>	<p>3) โครงการหอวัฒนธรรมนิทัศน์</p> <p>4) โครงการโรงเรียนวัฒนธรรม</p> <p>1.3 กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม</p> <p>1) โครงการหออัครศิลปิน</p> <p>2) โครงการจัดแสดงทางวัฒนธรรม</p> <p>3) โครงการนิทรรศการทางวัฒนธรรม</p> <p>4) โครงการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม</p> <p>5) โครงการมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ</p> <p>1.4 กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรคงานวัฒนธรรม</p> <p>1) โครงการศิลปินแห่งชาติและผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม</p> <p>2) โครงการวัฒนธรรมเมธี</p> <p>1.5 กิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมไทย</p> <p>1) โครงการตำนานพื้นบ้านภูมิปัญญาไทย</p>

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
	<p>2. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจภาพลักษณ์เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมโลก</p>	<p>2.1 จัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยให้สังคมโลกได้เรียนรู้ทำความเข้าใจแล้วนำไปใช้ หรือประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การแก้ปัญหา การสร้างสันติภาพ และการพัฒนาในลักษณะต่างๆ</p> <p>2.2 ส่งเสริมและพัฒนาให้คนไทยมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางวัฒนธรรมในสังคมโลก</p> <p>2.3 เฝ้าระวังการทำลายภาพลักษณ์วัฒนธรรมไทย และตอบโต้ในกรณีจำเป็น</p>	<p>2.1 กิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์วัฒนธรรมไทยในสังคมโลก</p> <p>1) โครงการเผยแพร่และประสานงานวัฒนธรรมไทยกับต่างประเทศ</p> <p>2.2 โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศ</p> <p>1) โครงการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมไทยเพื่อร่วมงานเทศกาลในต่างประเทศ</p> <p>2) โครงการพัฒนาความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ</p> <p>3) โครงการผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรมระดับโลก</p> <p>2.3 โครงการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม</p>

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
<p>4. การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม</p>	<p>1. เพื่อพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติที่เน้นการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการดำเนินงานวัฒนธรรมไปยังท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด</p>	<p>1.1 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ทำงานวัฒนธรรมในทุกระดับให้สามารถบริหารจัดการและดำเนินงานวัฒนธรรมตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ (รวมทั้งบุคลากร สวช. ด้วย)</p> <p>1.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของสภาวัฒนธรรมในทุกระดับและองค์กรเครือข่ายเครือข่าย ญาติ เบญจภาคีสมาชิก (รวมทั้งสวช. ด้วย)</p> <p>1.3 เสริมสร้างพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรมทั้งในแนวตั้งและแนวนอน</p> <p>1.4 เสริมสร้างและพัฒนากองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม</p>	<p>1.1 กิจกรรมพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม</p> <p>1) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางวัฒนธรรม</p> <p>(1) สภาวัฒนธรรมจังหวัด/อำเภอ</p> <p>(2) สื่อมวลชน</p> <p>(3) เจ้าหน้าที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์</p> <p>(4) อาสาสมัครทางวัฒนธรรม</p> <p>(5) นักประพันธ์/ผู้เขียนบทละคร</p> <p>2) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสวช.</p> <p>1.2 กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพขององค์กรและเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรม</p> <p>1.3 โครงการเสริมสร้างและพัฒนากองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม (ทั้งส่วนกลางและส่วนจังหวัด)</p> <p>1.4 โครงการส่งเสริมการวิจัยและเผยแพร่การวิจัยวัฒนธรรม</p>

กรอบจุดเน้น	วัตถุประสงค์	กรอบงานหลัก	โครงการ/กิจกรรมหลัก
		1.5 ส่งเสริมการวิจัย วัฒนธรรม 1.6 พัฒนาฐานข้อมูล สำหรับการบริหาร งานวัฒนธรรม 1.7 พัฒนานโยบายและ แผนวัฒนธรรม 1.8 การติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงาน วัฒนธรรม 1.9 เปรียบเทียบปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับการดำเนินงาน วัฒนธรรมให้เอื้อ และ สอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญ	1.5 โครงการพัฒนาระบบ สารสนเทศทางวัฒนธรรม 1.6 โครงการประสานนโยบาย และแผนการดำเนินงาน วัฒนธรรม 1.7 โครงการติดตามและ ประเมินผลงานวัฒนธรรม

ทั้งนี้การดำเนินงานภายใต้กรอบจุดเน้นข้างต้นมีงบประมาณ 3 ลักษณะ คือ งบบริหารทั่วไป สำหรับเป็นค่าใช้จ่าย เป็นค่าจัดประชุม ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นรายจ่ายประจำขององค์กรเครือข่ายเครือข่ายวิสาหกิจที่ดำเนินงานสนองโครงการและกิจกรรมที่เลือกดำเนินการ ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย งบประมาณสนับสนุนโครงการและกิจกรรมด้านวิสาหกิจ เป็นงบประมาณหลักส่วนใหญ่ที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานทางวิสาหกิจตามจุดเน้น ซึ่งจังหวัดได้พิจารณาเลือกดำเนินการในพื้นที่ตำบลเป้าหมายในลักษณะเป็นพื้นที่เฉพาะ จังหวัดละอย่างน้อย 1 ตำบล และงบพัฒนาบุคลากร เป็นงบประมาณที่ใช้จ่ายเป็นค่าจัดฝึกอบรม พัฒนาเสริมศักยภาพให้แก่บุคลากรขององค์กรเครือข่ายเครือข่ายวิสาหกิจทุกระดับตามความจำเป็น เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้สามารถปฏิบัติงานตามโครงการและกิจกรรมที่จังหวัดเลือกดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านวิสาหกิจ มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งในเรื่องรูปแบบการประสานงานการอนุรักษ์วิสาหกิจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิสาหกิจแห่งชาติกับศูนย์วิสาหกิจ ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อการอนุรักษ์วิสาหกิจไทย สภาพปัจจุบันและปัญหาในการอนุรักษ์วิสาหกิจไทยในสถานศึกษาที่มีศูนย์วิสาหกิจในเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการวิสาหกิจแห่งชาติ อยู่ในสังกัด รวมทั้งการบริหารงานวิสาหกิจและการจัดดำเนินงานวิสาหกิจในด้านการอนุรักษ์วิสาหกิจ การส่งเสริมวิสาหกิจ การเผยแพร่วิสาหกิจ และการพัฒนาวิสาหกิจ ดังมีรายละเอียดที่น่าสนใจต่อไปนี้

วัชระ บุณนาค (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการประสานงานการอนุรักษ์วิสาหกิจไทย ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิสาหกิจแห่งชาติกับศูนย์วิสาหกิจของวิทยาลัยครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการประสานงานการอนุรักษ์วิสาหกิจไทยระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิสาหกิจแห่งชาติกับศูนย์วิสาหกิจของวิทยาลัยครูที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค โครงสร้าง แนวคิด หลักวิชาการ และสภาพการประสานงานการอนุรักษ์วิสาหกิจไทย แล้วนำมาสร้างรูปแบบจำลองขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร วิทยากร และผู้ปฏิบัติการด้านการประสานงานการอนุรักษ์วิสาหกิจไทย จำนวน 19 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 รอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์หรือยลค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์เป็นเกณฑ์ในการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ทิศทางของการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้มีการกำหนดปรัชญาและนโยบายของการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย โดยหน่วยงานทั้งสองร่วมมือกันทำงานด้วยความเข้าใจตรงกันให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อกัน ประสานงานกันอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และมุ่งเน้นวิถีชีวิตของประชาชนเป็นพื้นฐาน

2. การจัดโครงสร้างของการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการประสานงานในสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และศูนย์วัฒนธรรมของวิทยาลัยครูเพิ่มขึ้น ส่วนงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติควรเพิ่มให้กับศูนย์วัฒนธรรมของวิทยาลัยครู โดยพิจารณาตามสัดส่วนความจำเป็นของโครงการที่สอดคล้องกับแผนงาน เรื่องวัสดุอุปกรณ์ให้ศูนย์วัฒนธรรมใช้ของวิทยาลัยครูที่มีอยู่ จัดทำแผนภูมิสายงานและกำหนดบทบาทการประสานงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นศูนย์กลางของการประสานงาน

3. กระบวนการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งให้มีการวางแผนประสานงานร่วมกัน กำหนดวิธีปฏิบัติการประสานงานให้เป็นระบบ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดอำนาจหน้าที่บุคลากรของหน่วยงานทั้ง 2 ในการประสานงานอย่างชัดเจน จัดสัมมนาบุคลากรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการประสานงานอย่างสม่ำเสมอ กำหนดให้ผู้บริหารออกไปนิเทศงานทุกศูนย์วัฒนธรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกระยะ โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานระบบเดียวกัน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีและระบบการเงินควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เหมาะสม

4. กิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งให้จัดกิจกรรมการรักษา ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมไทย โดยมุ่งเน้นรักษาภาพลักษณ์ ชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศ รวบรวมทรัพย์สินทางปัญญาของศิลปินแห่งชาติ ภาษา มรดกวัฒนธรรมไทย ให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยภูมิปัญญาชาวบ้านที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จัดแสดงศิลปะพื้นบ้าน จัดงานตามประเพณีท้องถิ่น และงานวันสำคัญทางศาสนา

สรุปได้ว่ารูปแบบการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกับศูนย์วัฒนธรรมของวิทยาลัยครู ควรประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น

วีรยุทธ์ สุขไมตรี (2538 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ที่มีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น จำนวน 200 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนมากเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่าควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาและร่วมงานประเพณีต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การหล่อเทียนพรรษา ลอยกระทง เป็นต้น ควรให้มีการฝึกทักษะทางด้านมารยาทไทย และการปฏิบัติตัวในสังคมของนักเรียนตามโอกาสที่สมควร ด้านการค้นคว้าหาความรู้ทางด้านวัฒนธรรมไทย ส่วนมากเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่าครูสังคมศึกษาควรส่งเสริมและรวบรวมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะประเพณีทางศาสนา ประเพณีของชุมชน การละเล่นพื้นบ้าน ศิลปหัตถกรรม การประกอบอาชีพ และควรศึกษาจากเอกสาร แหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุ และความรู้ในชุมชน เช่น พิพิธภัณฑสถาน ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สำหรับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนพบว่า ส่วนมากเห็นด้วยในระดับมากกว่าโรงเรียนควรร่วมมือกับหน่วยงานทางราชการ และเอกชนเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ

มนต์จิต เทียมสิงห์ (2538 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ตามทรรศนะของครูผู้สอนสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีศูนย์วัฒนธรรมในเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่ในสังกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีศูนย์วัฒนธรรมในเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่ในสังกัด ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสังคมศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น จำนวน 196 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและใช้การคำนวณหาค่าร้อยละในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยด้านขนบธรรมเนียมประเพณีในโรงเรียนส่วนใหญ่จะเน้นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของรัฐ ด้านศาสนาจะเน้นการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ด้านค่านิยมจะเน้นในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ด้านเอกลักษณ์ในสังคมไทยจะเน้นในเรื่องการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้โรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ซึ่งเกิดจากการที่นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย อันส่งผลให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยบรรลุตามวัตถุประสงค์ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เว้นแต่การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยด้านค่านิยมมีปัญหา เพราะขาดการรณรงค์ส่งเสริมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และด้านเอกลักษณ์ในสังคมไทยมีปัญหาเพราะขาดสื่อรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ในสังคมไทย

สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติในการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ในด้านการอนุรักษ์ การส่งเสริม การเผยแพร่ และการพัฒนาวัฒนธรรม และเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ในการบริหารงานวัฒนธรรมทั้ง 4 ด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัดจำนวน 60 คน ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจำนวน 60 คน และศึกษาธิการอำเภอจำนวน 235 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมค่อนข้างน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมปานกลาง ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมค่อนข้างน้อย ส่วนบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน ความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด

ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการพัฒนาวัฒนธรรมแตกต่างกัน

นางญา สุวรรณทรัพย์ (2537 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสภวิทยาลัยศรีอยุธยา ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อการจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสภวิทยาลัยศรีอยุธยา 4 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การส่งเสริมวัฒนธรรม การเผยแพร่วัฒนธรรม และการพัฒนาวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสภวิทยาลัยศรีอยุธยา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 67 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 261 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มีความเห็นว่าการจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม ผู้บริหารและกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมีความเห็นว่าการจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อการจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสภวิทยาลัยศรีอยุธยา แต่ละด้านและรวม 4 ด้าน พบว่ามีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมทัศนะของผู้บริหารกับกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และทัศนะของอาจารย์กับกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทัศนะของผู้บริหารกับอาจารย์ไม่พบว่าแตกต่างกัน การจัดดำเนินการด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม การเผยแพร่วัฒนธรรมและการพัฒนาวัฒนธรรมในแต่ละด้านพบว่า ทัศนะของอาจารย์

กับกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทัศนะของผู้บริหารกับอาจารย์ และทัศนะของผู้บริหารกับกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไม่พบว่าแตกต่างกัน

เพื่อให้การจัดดำเนินการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ควรเร่งดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ คือ จัดสัมมนาหรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวนโยบายการจัดดำเนินการและการบริหารงานวัฒนธรรม พิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่เป็นความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และพัฒนากิจกรรมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้มีความรู้ในการนำเครื่องมือมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาวัฒนธรรม และหากลวิธีให้สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ให้ความร่วมมือเพื่อรณรงค์ให้นักศึกษา ประชาชน เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม ตลอดจนเร่งระดมสรรพกำลังจากบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ให้ร่วมมือและเป็นผู้จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม นอกจากนี้การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต้องพัฒนาให้มีลักษณะที่น่าสนใจ และรักษาภาพลักษณ์ของชาติของท้องถิ่น ทั้งการจัดนิทรรศการ การประกวด การแข่งขัน การจัดการแสดง และการจัดหอวัฒนธรรม

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นการศึกษาการดำเนินงานวัฒนธรรมที่อยู่ในขอบข่ายที่ผู้วิจัยสนใจจะทำการค้นคว้าวิจัย โดยเป็นการศึกษาการปฏิบัติงานวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ อันเป็นภารกิจงานวัฒนธรรมทั่วไป คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การส่งเสริมวัฒนธรรม การเผยแพร่วัฒนธรรม และการพัฒนาวัฒนธรรม ว่าได้จัดดำเนินการอยู่ในระดับมากน้อยเพียงไร ประสบปัญหาอุปสรรคที่ควรแก้ไขอย่างไรบ้าง เพียงแต่ยังไม่ครอบคลุมถึงธรรมชาติของงานวัฒนธรรมที่สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติระบุว่ามีถึง 8 ด้านด้วยกัน และยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยว่าการปฏิบัติงานวัฒนธรรมต่าง ๆ นั้นสอดคล้องกับนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้กำหนดไว้ในช่วงระยะปีหลัง ๆ มา นี้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะทำการศึกษาค้นคว้าให้ละเอียดกว้างขวางลึกซึ้งกว่างานวิจัยที่ได้จัดทำในครั้งก่อน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสวช. ในระดับต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามนโยบายทั่วไปและตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. หรือไม่เพียงไร และวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมดังกล่าว พร้อมกันนี้จะได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานดังกล่าวด้วย การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารงานวัฒนธรรมโดยตรง ทั้งแก่ผู้บริหารงานศูนย์วัฒนธรรมเอง สวช. และผู้บริหารองค์กรที่ศูนย์วัฒนธรรมสังกัด

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารศูนย์วัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ ประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผู้ทราบนโยบายงานวัฒนธรรมและรับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยตรง จากศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสวช. ซึ่งมีจำนวน 21 แห่ง แห่งละ 1 คนรวมทั้งสิ้น 21 คน รายชื่อศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ตามบัญชีของสวช. เรียงลำดับตามระยะเวลา ก่อนหลังที่ดำเนินการจัดตั้ง ได้แก่

1. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏธนบุรี
3. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
4. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
5. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนคร
6. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
7. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเทพศิรินทร์
8. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนศึกษานารี
9. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์
10. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนปทุมคงคา

11. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนสตรีวิทยา
12. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนโยธินบูรณะ
13. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
14. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนบางกะปิ
15. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนชยการพระนคร
16. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนพัฒนชยการราชดำเนินธนบุรี
17. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง
18. ศูนย์วัฒนธรรมหอชยราชานุสรณ์ หอสมุดแห่งชาติ
19. ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
20. ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
21. ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ศูนย์วัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นจำแนกประเภทตามระดับการศึกษาและองค์กรที่สังกัด ได้ดังนี้

ประเภท	จำนวน
ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน	9
ศูนย์วัฒนธรรมสถาบัน	8
ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย	3
ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน	1
รวม	21

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ปลายเปิด และมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือศึกษาการดำเนินงานวัฒนธรรมจากเอกสาร หนังสือ วารสาร คู่มือ การปฏิบัติงานวัฒนธรรม นโยบายการดำเนินงานวัฒนธรรมทั่วไป นโยบายกรอบจุดเน้นการ ดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1** ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใน ด้านเพศ อายุการทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรม ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ และระดับการศึกษา ลักษณะคำถามที่ใช้เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบ ปลายเปิด (Open Ended)
- ตอนที่ 2** ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบ งานวัฒนธรรมในด้านประเภทขององค์กร ลักษณะของเนื้อหา งานขององค์กรและโครงสร้างขององค์กร ลักษณะคำถามเป็นแบบ เลือกตอบ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 3** ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการจัดทำจำนวนโครงการ/กิจกรรม/ แผนงานของการดำเนินงานวัฒนธรรมด้านต่างๆขององค์กรที่รับ รับผิดชอบงานวัฒนธรรม
- ตอนที่ 4** ประกอบด้วยคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการ ดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมกับนโยบาย กรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปี ของสำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 5** ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของ องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 6** ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการ ดำเนินงานวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาตรวจแก้ไขและจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมซึ่งปฏิบัติงานประจำสวช. เพื่อตรวจวิจารณ์แบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้เพียงใด วัดตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อให้แบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารศูนย์วัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ ประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผู้ทราบนโยบายงานวัฒนธรรมและเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยตรง จากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกำกับดูแลของสวช. รวมทั้งหมด 21 คน จากศูนย์วัฒนธรรมที่มีอยู่ทั้งหมด 21 แห่ง โดยผู้วิจัยดำเนินการไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเองทุกแห่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นวิเคราะห์จากแบบสอบถามแบบปลายปิด ปลายเปิด และมาตราส่วนประมาณค่า ทั้งในด้านเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์จะเน้นถึงผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายทั่วไป และตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. จากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครทั้งหมด 21 แห่ง พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานดังกล่าว และนำผลการวิเคราะห์การดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้มาเปรียบเทียบกันในระหว่างศูนย์วัฒนธรรมระดับโรงเรียน สถาบัน มหาวิทยาลัย และหน่วยงาน ทั้งนี้จะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ คือ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

อนึ่งในการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) นั้น ผู้วิจัยยึดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของ สวช. น้อย หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้อง
กับนโยบายประจำปีของ สวช. ปานกลาง หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้อง
กับนโยบายประจำปีของ สวช. มาก หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินมาก

สรุป

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การเสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 การเสนอร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงานวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม

ตอนที่ 4 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมาย ดังนี้

N แทน ค่าจำนวนตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) นั้น ผู้วิจัยยึดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของ สวช. น้อย หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของ สวช. ปานกลาง หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายความว่า การดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของ สวช. มาก หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานมาก

**ตอนที่ 1 การเสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพขององค์กรที่
รับผิดชอบงานวัฒนธรรม**

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุราชการ/อายุการทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรม ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ และระดับการศึกษาพบว่า ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 21 คนจากศูนย์วัฒนธรรม 21 แห่ง เป็นหญิงถึง 17 คน นอกนั้นเป็นชายซึ่งมีเพียง 4 คน และผู้ตอบแบบสอบถามจากทุกแห่งส่วนใหญ่คือ 11 คน มีอายุระหว่าง 40-49 ปี รองลงมา 9 คน มีอายุระหว่าง 50-59 ปี และมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเพียง 1 คน ส่วนอายุราชการ/อายุการทำงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 9 คน มีอายุราชการ/อายุการทำงานระหว่าง 21-30 ปี 8 คนมีอายุการทำงาน/อายุราชการระหว่าง 31-40 ปี มีเพียง 4 คนที่มีอายุราชการ/อายุการทำงานระหว่าง 11 - 20 ปี สำหรับตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารและกรรมการดำเนินงาน ศูนย์วัฒนธรรมอย่างละ 10 คน อีก 1 คนเป็นอาจารย์ระดับหัวหน้าภาค/แผนก ส่วนตำแหน่งทางวิชาการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคนเป็นอาจารย์ ซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 คน อีก 1 คนเป็นผู้บริหารไม่ใช่อาจารย์ เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโทถึง 13 คน นอกนั้นอีก 8 คนมีวุฒิปริญญาตรี (ดูตารางที่ 1 ภาคผนวก ก.)

สถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม จำแนกตามประเภทขององค์กร ชื่อองค์กร เนื้อหางานที่องค์กรนำเสนอ และโครงสร้างขององค์กรพบว่า องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร 21 แห่งซึ่งจัดเป็นศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่สอง* เมื่อจำแนกประเภท ส่วนใหญ่ซึ่งมีถึง 17 แห่ง เป็นองค์กรที่สังกัดภาครัฐ นอกนั้นอีก 4 แห่ง เป็นองค์กรที่สังกัดภาคเอกชน สำหรับชื่อองค์กรพบว่า ใช้ชื่อว่าศูนย์วัฒนธรรม 15 แห่งสำนักศิลปวัฒนธรรม 5 แห่ง และอีก 1 แห่ง ใช้ชื่อว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ในด้านเนื้อหางานที่องค์กร

* ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่สอง หมายถึง ศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่สังกัดทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่หนึ่ง หมายถึง ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่ง ๆ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ศูนย์วัฒนธรรมเขตกรุงเทพมหานคร

นำเสนอพบว่า ส่วนใหญ่จัดเป็นนิทรรศการเฉพาะด้าน รองลงไปเป็นนิทรรศการพื้นบ้าน / ท้องถิ่น และนิทรรศการวิถีชีวิตภาคกลางตามลำดับ นอกนั้นเป็นเนื้อหาทางด้านอื่น ๆ ส่วนในด้านโครงสร้างขององค์กรพบว่า ส่วนใหญ่องค์กรประกอบด้วยแผนกส่งเสริมเผยแพร่และ วัฒนธรรมสัมพันธ์ รองลงไปเป็นแผนกเลขานุการ และแผนกจริยธรรม นอกนั้นเป็นแผนกหอวัฒนธรรม แผนกศึกษาค้นคว้าวิจัยและอื่น ๆ (ดูตารางที่ 2 ภาคผนวก ก.)

ตอนที่ 2 การเสนอรายละเอียดของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน วัฒนธรรม เปรียบเทียบเป็นรายด้าน 8 ด้าน คือ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม งานพัฒนาวัฒนธรรม งานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงานในรอบปีของศูนย์ วัฒนธรรมระดับต่าง ๆ พบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 32.50 จำแนกเป็นด้านงานวิจัยวัฒนธรรม 2 โครงการ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานถ่ายทอด วัฒนธรรม และงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมด้านละ 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 32.50 จำแนกเป็นด้านงานวิจัยวัฒนธรรม 2 โครงการ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม และงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมด้านละ 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำแนกเป็นด้านงานวิจัยวัฒนธรรม และงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านละ 1 โครงการ มีการดำเนินงานด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม และงานฟื้นฟูวัฒนธรรมด้านละ 3 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 2 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.00 จำแนกเป็นด้านงานวิจัยวัฒนธรรม งานพัฒนาวัฒนธรรม และงานถ่ายทอดวัฒนธรรมด้านละ 1 โครงการ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม 2 โครงการ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม 3 โครงการ ด้านงานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 4 โครงการ ไม่มีการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (ดูตารางที่ 3 ภาคผนวก ก.)

เมื่อได้จำแนกงานด้านงานวิจัยวัฒนธรรมมาศึกษาพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประกอบด้วยด้านการสำรวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 1 โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประกอบด้วย ด้านการสำรวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม 2 โครงการ ส่วนงานอื่นๆ มีการดำเนินงานด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 27.78 ประกอบด้วยด้านงานวิจัยวัฒนธรรมด้านต่างๆ ด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 5.56 ประกอบด้วยด้านการสำรวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม 1 โครงการ ส่วนงานด้านอื่นๆ ไม่มีการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 4 ภาคผนวก ก.)

เมื่อได้จำแนกงานด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรมมาศึกษาพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน มีการดำเนินงานทั้งหมด 18 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 27.69 ประกอบด้วยด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม และด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านละ 3 โครงการ ส่วนงานอื่นๆ มีการดำเนินงานด้านละ 4 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.15 ประกอบด้วยด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม 2 โครงการ และด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม 3 โครงการ ส่วนงานอื่นๆ มีการดำเนินงานด้านละ 4 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 23.08 ประกอบด้วยด้านการบริการให้นักเรียนนักศึกษาและบุคคลทั่วไปเข้าชมหอวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาค้นคว้า และด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านละ 3 โครงการ และมีการดำเนินงานด้านการรณรงค์ให้เกิดการตื่นตัว ตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม 5 โครงการ ส่วนงานอื่นๆ มีการดำเนินงานด้านละ 2 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานทั้งหมด 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 23.08 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม และด้านการรณรงค์ให้เกิดการตื่นตัว ตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านละ 1 โครงการ ดำเนินงานด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม 3 โครงการ และมีการดำเนินงานด้านการบริการให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปเข้าชมหอวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาค้นคว้า และด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านละ 5 โครงการ (ดูตารางที่ 5 ภาคผนวก ก.)

เมื่อได้จำแนกงานด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรมมาศึกษาพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.17 ประกอบด้วยด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู 1 โครงการ ด้านการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม 4

โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 35.42 ประกอบด้วยด้านการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยกระบวนการทางการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการด้านละ 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 22.92 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม 1 โครงการ ดำเนินงาน ด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู และด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรมด้านละ 2 โครงการ และมีการดำเนินงานด้านการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยกระบวนการทางการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานทั้งหมด 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.50 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม 1 โครงการ ด้านการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู 5 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ ไม่มีการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 6 ภาคผนวก ก.)

เมื่อจำแนกงานด้านงานพัฒนาวัฒนธรรมมาศึกษาพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 38.46 ประกอบด้วยงานทุกด้านด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประกอบด้วยด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานพัฒนาวัฒนธรรม 3 โครงการ ดำเนินงานด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการให้การศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อมวลชน 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 2 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.95 ประกอบด้วยด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการให้การศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อมวลชน และด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานพัฒนา วัฒนธรรมด้านละ 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานทั้งหมด 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 10.26 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม และด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการให้การศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อมวลชนด้านละ 1 โครงการ ดำเนินงานด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานพัฒนาวัฒนธรรม 2 โครงการ ส่วนด้านการสร้าง

เครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม และด้านการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรม ไม่มีการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 7 ภาคผนวก ก.)

เมื่อจำแนกงานด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรมมาศึกษาพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 41.03 ประกอบด้วยด้านการรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 38.46 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานถ่ายทอดวัฒนธรรม 2 โครงการ ด้านการรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.95 ประกอบด้วยด้านการรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์งานถ่ายทอดวัฒนธรรมด้านละ 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงาน ด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 2.56 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานถ่ายทอดวัฒนธรรม 1 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ ไม่มีการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 8 ภาคผนวก ก.)

เมื่อจำแนกงานด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมมาศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 41.03 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 41.03 ประกอบด้วยด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม 2 โครงการ ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และด้านการจัดทำแผนงานสนับสนุนการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมสำหรับบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้านละ 3 โครงการ ดำเนินงานด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมด้านละ 4 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.94 ประกอบด้วยด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม และด้านการประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมด้านละ 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ

1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานไม่มีการดำเนินงานจัดทำโครงการด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมเลย (ดูตารางที่ 9 ภาคผนวก ก.)

เมื่อจำแนกงานด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรมมาศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.85 ประกอบด้วยด้านการให้ทุนการศึกษา หรือทุนอุดหนุนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป 2 โครงการ ด้านการจัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงานด้านวัฒนธรรมของนักเรียน นักศึกษา และบุคคลโดยทั่วไป ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ 4 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.92 ประกอบด้วยด้านการให้ทุนการศึกษาหรือทุนอุดหนุน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.46 ประกอบด้วยด้านการสนับสนุนให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ และด้านการสนับสนุนให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้ฝึกงานหรือร่วมทำงานกับเอตทัคคะทางวัฒนธรรมด้านละ 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานทั้งหมด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.77 ประกอบด้วยด้านการสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกพัฒนา และถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ 1 โครงการ ด้านการเชิดชูเกียรติผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมขึ้นเป็นเอตทัคคะทางวัฒนธรรม 2 โครงการ ด้านการจัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงานด้านวัฒนธรรมของนักเรียน นักศึกษา และบุคคลโดยทั่วไป ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ 3 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 5 โครงการ (ดูตารางที่ 10 ภาคผนวก ก.)

เมื่อจำแนกงานด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมมาศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งหมด 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ประกอบด้วยด้านการปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อต่องานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม 1 โครงการ ด้านการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม 2 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 3 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการดำเนินงานทั้งหมด 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.28 ประกอบด้วยด้านการสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การ

แลกเปลี่ยนทั้งในระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับนานาชาติ 3 โครงการ ส่วนงานอื่น ๆ มีการดำเนินงานด้านละ 2 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานทั้งหมด 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.86 ประกอบด้วยด้านต่างๆด้านละ 1 โครงการ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานไม่มีการดำเนินงานจัดทำโครงการด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเลย (ดูตารางที่ 11 ภาคผนวก ก.)

ตอนที่ 3 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมกับนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. เปรียบเทียบเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน ด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก และด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมระดับต่าง ๆ กับนโยบายประจำปีของสวช. พบว่าศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นว่าการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม มีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีความคิดเห็นว่า โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นว่าการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนงานด้านอื่นเห็นว่ามีค่าสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่า โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.98$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีความคิดเห็นว่า โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นว่าการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน กับงานด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.80$ และ $\bar{X} = 1.00$) ส่วนการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย กับการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทย

และสังคมโลกเห็นว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$ และ $\bar{X} = 3.40$)
(ดูตารางที่ 12 ภาคผนวก ก.)

ความคิดเห็นด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โดยรวมสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย คือการจัดกิจกรรมเดือนสติแก่สังคม เช่น แต่งเพลง หรือร้องเพลงปลุกใจ เพลงเดือนสติประเทืองปัญญาให้เหมาะสม ($\bar{X} = 2.33$) ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเปิดเวทีให้ผู้รู้ นักปราชญ์ นักคิด ได้นำความรู้และ ความคิดมาเป็นเครื่องเตือนสติแก่นักเรียนนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.89$) และการ เผยแพร่แนวทางของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย เพื่อเป็นตัวอย่างการ ดำรงชีวิตในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการนำหลักธรรมมาพัฒนาชีวิต การอยู่อย่างประหยัดและอดออม ($\bar{X} = 3.78$) และการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปรู้จักการเอื้ออาทร ดูแล สอดส่อง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.78$) เห็นว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีความคิดเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเปิดเวทีให้ผู้รู้ นักปราชญ์ นักคิด ได้นำความรู้และความคิดมาเป็นเครื่องเตือนสติแก่นักเรียนนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.67$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีความคิดเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) (ดูตารางที่ 13 ภาคผนวก ก.)

ความคิดเห็นด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทยรวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โดยรวม สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก คือ การส่งเสริมการนำคุณค่าภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยมาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนงานด้านอื่นๆ เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ศูนย์วัฒนธรรม สถาบันมีความคิดเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อเห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการขยายความรู้โดยผ่านเครือข่าย เช่น ผ่านสภาวัฒนธรรม องค์การเอ็นจีโอ (NGO) โดยเชิญวิทยากรไปสร้างความเข้าใจแนวคิดใน

การพึ่งพาตนเอง เห็นว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$) ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.53$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย คือ การขยายความรู้โดยผ่านเครือข่าย เช่น ผ่านสภาวัฒนธรรม องค์การเอ็นจีโอ (NGO) โดยเชิญวิทยากรไปสร้างความเข้าใจแนวคิดในการพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 1.00$) การรณรงค์ให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการทำหน้าที่รักษา สืบทอด พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ ($\bar{X} = 1.00$) และการ รณรงค์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 1.00$) ส่วนการรวบรวม สังเคราะห์ รูปแบบ ชุมชนต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการพึ่งพาตนเอง เช่น สัจจะออมทรัพย์ ชุมชนปลูกผักปลอด สารพิษ ชุมชนอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นชุมชนตัวอย่าง ($\bar{X} = 3.00$) และการส่งเสริมการนำ คุณค่าภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การ เมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เห็นว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) (ดูตารางที่ 14 ภาคผนวก ก.)

ความคิดเห็นด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรี วัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวม สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อเห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการจัดกิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมไทยใน ลักษณะต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง คือ จัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในลักษณะต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.25$) ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมี ความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรค์งานวัฒนธรรมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) ส่วน งานอื่น ๆ เห็นว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามี ความ สอดคล้องอยู่ในระดับน้อย คือการจัดกิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมไทยในลักษณะต่าง ๆ อย่าง กว้างขวาง ($\bar{X} = 1.00$) กับการจัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและ ศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในลักษณะต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 1.00$) และข้อที่เห็นว่ามี ความ สอดคล้องอยู่ในระดับมาก คือ การศึกษาคุณค่าที่แท้จริงทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ

อย่างลึกซึ้งในเรื่องต่าง ๆ ($\bar{X} = 5.00$) การนำคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติบรรจุเป็นสาระสำคัญในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.00$) กับข้อการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรคงานวัฒนธรรม ($\bar{X} = 5.00$) (ดูตารางที่ 15 ภาคผนวก ก.)

ความคิดเห็นด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่าเป็นความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อยคือการส่งเสริมการวิจัยวัฒนธรรม ($\bar{X} = 1.78$) การพัฒนาข้อมูลทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.33$) และการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.33$) ส่วนการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ทำงานวัฒนธรรมให้สามารถบริหารจัดการและดำเนินงานวัฒนธรรมตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ กับการกำหนดนโยบายการทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมมุ่งไปสู่ประชาชนทั่วไปมากขึ้นเห็นว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$ และ $\bar{X} = 2.44$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่าเป็นความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อยคือการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.00$) ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นว่าเป็นความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นว่าเป็นความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ (ดูตารางที่ 16 ภาคผนวก ก.)

ตอนที่ 4 การเสนอค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เปรียบเทียบเป็นรายด้าน 5 ด้านคือ ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร และด้านงบประมาณ

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมระดับต่างๆพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่าเป็น โดยรวม 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่าเป็น โดยรวม 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์กรด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่าเป็น โดยรวม 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่าเป็น โดยรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}=3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์กร ด้านการบริหารงาน และด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.00$) ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$ และ $\bar{X}=3.00$) ส่วนด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.00$) (ดูตารางที่ 17 ภาคผนวก ก.)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการบริหารงาน ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย คือ การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร ($\bar{X}=2.13$) และการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างจริงจัง ($\bar{X}=2.25$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=5.00$) (ดูตารางที่ 18 ภาคผนวก ก.)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.47$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยคือความรู้ความชำนาญของบุคลากร ($\bar{X}=2.33$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$) (ดูตารางที่ 19 ภาคผนวก ก.)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.78$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ดูตารางที่ 20 ภาคผนวก ก.)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.81$)

ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยคือการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายในองค์กร ($\bar{X} = 2.25$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) (ดูตารางที่ 21 ภาคผนวก ก.)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านงบประมาณ ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นว่าปัญหาอุปสรรคระยะเวลาการเบิกงบประมาณ ($\bar{X} = 4.00$) และขั้นตอนการแจ้งรายละเอียดการใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้สอดคล้องกับแผนงานและโครงการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.00$) (ดูตารางที่ 22 ภาคผนวก ก.)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย แยกกล่าวสรุปเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 21 คนจากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร 21 แห่ง เป็นหญิง 17 คน เป็นชาย 4 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มีอายุราชการหรืออายุการทำงานระหว่าง 21-40 ปี มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร 10 คน โดยเป็นประธานศูนย์วัฒนธรรมและผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม 9 คน เป็นกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม 10 คน โดยเป็นเลขานุการศูนย์ 8 คน นอกเหนือจากนั้นอีก 1 คนเป็นอาจารย์ระดับหัวหน้าภาค/แผนก และในจำนวนดังกล่าวมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 คน มีวุฒิปริญญาโท 13 คน นอกนั้นอีก 8 คน มีวุฒิปริญญาตรี

สถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครทั้ง 21 แห่งจัดเป็นศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่สอง ซึ่งเป็นศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษาและหน่วยงาน โดยสังกัดภาครัฐ 17 แห่ง และภาคเอกชน 4 แห่ง สำหรับชื่อขององค์กรส่วนใหญ่ใช้ชื่อว่าศูนย์วัฒนธรรม นอกนั้นใช้ชื่อว่าสำนักศิลปวัฒนธรรม เนื้อหางานที่องค์กรนำเสนอ ส่วนใหญ่จัดเป็นนิทรรศการเฉพาะด้าน รองลงไปเป็นนิทรรศการพื้นบ้าน/ท้องถิ่น และนิทรรศการวิถีชีวิตภาคกลาง ด้านโครงสร้างขององค์กร ส่วนใหญ่ประกอบด้วยแผนกส่งเสริมเผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์ แผนกเลขานุการ แผนกกิจกรรม นอกนั้นเป็นแผนกหอวัฒนธรรม แผนกศึกษาค้นคว้าวิจัยและอื่น ๆ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานจัดทำโครงการหรือกิจกรรมหรือแผนงานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับ โดยรวมมีการดำเนินงานในรอบปีครอบคลุมงานวัฒนธรรมทั้ง 8 ด้าน คือมีการจัดทำโครงการด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรมและด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม จัดทำมากเป็นอันดับสอง รองลงไปเป็นด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรมและด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม นอกนั้นเป็นด้านงานพัฒนาวัฒนธรรมและด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ส่วนด้านงานวิจัยวัฒนธรรมจัดทำโครงการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบถึงผลการดำเนินงานจัดทำโครงการของศูนย์วัฒนธรรมแต่ระดับ จะเห็นว่าศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมสถาบันจัดทำโครงการเป็นจำนวนมากโดยเฉลี่ยเท่ากันและมากกว่าโครงการที่ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานจัด และเมื่อพิจารณาอย่างละเอียดถึงงานวัฒนธรรมแต่ละด้านว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับใดจัดทำโครงการด้านใดมากนั้นพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนจัดทำโครงการด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานถ่ายทอดวัฒนธรรม และงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันจัดทำโครงการด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม และงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยจัดทำโครงการงานอนุรักษ์วัฒนธรรมและด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานจัดทำโครงการด้านงานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ แต่ไม่ได้จัดทำโครงการงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเลย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของ ศูนย์วัฒนธรรมกับนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. ซึ่งได้กำหนดไว้ 4 ประการ คือ

1. ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย
2. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน
3. ด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก
4. ด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่าการดำเนินงานวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่าการดำเนินงานวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบถึงความสอดคล้องของการดำเนินงานโครงการโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันจัดทำโครงการหรือกิจกรรมสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. มากกว่า

ศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ รองลงไปคือศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน และศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร และด้านงบประมาณ โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงาน ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับมาก ด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับมาก แต่ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย และด้านการประสานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสวช. ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ” พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 21 คน จากศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร 21 แห่ง ล้วนมีอายุราชการหรืออายุการทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรม ตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษาเหมาะสมกับการเป็นบุคลากรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมขององค์กร ถึงพร้อมด้วยวิทยุฒิและคุณวุฒิ และการที่ผู้วิจัยเจาะจงให้ประธานศูนย์วัฒนธรรมหรือผู้อำนวยการ ศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งรับผิดชอบงานวัฒนธรรมโดยตรงเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากแบบสอบถามมีข้อความที่มีรายละเอียดค่อนข้างมาก นอกจากจะต้องทราบถึงสถานภาพของศูนย์วัฒนธรรมที่ตนเองสังกัดแล้ว ต้องทราบถึงการดำเนินงานจัดทำโครงการหรือกิจกรรมหรือแผนงานที่ปฏิบัติทั้งหมดในรอบปีว่าจัดทำอะไรบ้าง ครอบคลุมงานวัฒนธรรมด้านใดบ้าง และยิ่งไปกว่านั้นต้องทราบถึงนโยบายกรอบจุดเน้นประจำปีของสวช. ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายระดับชาติที่ได้ขอความร่วมมือให้ศูนย์วัฒนธรรมในสังกัดดำเนินการเป็นปี ๆ ไปเพื่อส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยรวมด้วย

2. การดำเนินงานจัดทำโครงการหรือกิจกรรมหรือแผนงานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับโดยรวมมีการดำเนินงานในรอบปีครอบคลุมงานวัฒนธรรมทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการจัดทำโครงการด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างาน

อนุรักษ์วัฒนธรรมเป็นงานที่ศูนย์วัฒนธรรมแต่ละแห่งจำเป็นต้องดำเนินการเป็นภารกิจหน้าที่ต้น ๆ โดยทั่วไปมักจัดเป็นนิทรรศการพื้นบ้านหรือท้องถิ่นหรือนิทรรศการเฉพาะด้านอื่น ๆ จัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรม จัดกิจกรรมเชิงสาธิตเพื่อเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานทางวิชาการ เพื่องานอนุรักษ์ เป็นต้น ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวัชระ บุนนาค วิริยุทธิ์ สุขไมตรี และ มนต์จิต เทียมสิงห์ (2534, 2538 และ 2538 : บทคัดย่อ) ที่เน้นการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยมากกว่าด้านอื่น ต้องการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้หลากหลาย และมีการรณรงค์ให้เกิดการตื่นตัว ตระหนักในคุณค่า และให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม การดำเนินงานด้านอื่นของศูนย์วัฒนธรรมลงไปคือด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ซึ่งอาจเป็นการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู จัดกิจกรรมการรณรงค์เพื่อฟื้นฟู วัฒนธรรม เป็นต้น งานวัฒนธรรมอีกด้านหนึ่งที่จัดทำรองลงไปคือด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะ ทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะมีการสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้ฝึกงาน หรือร่วมทำงานกับเอตทัคคะทางวัฒนธรรม มีการ จัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงานด้านวัฒนธรรมของ นักเรียน นักศึกษา และบุคคล ทั่วไปทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ตลอดจนมีการให้ทุนการศึกษาหรือทุนอุดหนุน เพื่อ พัฒนาความรู้ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่บุคคลดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานถ่ายทอด วัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรม ต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดอย่างทั่วถึงยกเว้นศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานไม่มีการจัดเลย ซึ่งอาจเป็น เพราะที่ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานไม่ได้สังกัดสถานศึกษา จึงไม่ได้มีนักเรียนหรือนักศึกษาเป็น กลุ่มเป้าหมาย และงานวัฒนธรรมอีกด้านหนึ่งคืองานวิจัยวัฒนธรรม ปรากฏว่าศูนย์วัฒนธรรม จัดทำน้อยกว่างานด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะเป็นงานที่ต้องใช้เวลาศึกษาค้นคว้ามาก ตลอดจน อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณหรือทุนอุดหนุนการวิจัย เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อ พิจารณาในภาพรวมจะเห็นว่าศูนย์วัฒนธรรมได้จัดโครงการครอบคลุมขอบข่ายงานวัฒนธรรมทุก ด้าน อันถือเป็นภารกิจสำคัญที่นับได้ว่าเป็น "ภารกิจเชิงรุก" ซึ่งเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมที่ แตกต่างจากงานวัฒนธรรมที่ผ่านมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็น "ภารกิจเชิงรับ"

3. ความสอดคล้องของการดำเนินงานของตามนโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงาน วัฒนธรรมประจำปีของสวช. จะเห็นว่า ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมสถาบันมีการ ดำเนินงานวัฒนธรรมในรอบปีสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงาน วัฒนธรรมสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และเมื่อ พิจารณาการปฏิบัติงานของศูนย์วัฒนธรรมแต่ละระดับเป็นรายด้านพบว่า ศูนย์วัฒนธรรมสถาบัน

จัดโครงการสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. มากกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ ที่เป็น เช่นนี้พิจารณาได้ว่าอาจเป็นเพราะมีปัจจัยบางประการเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจเป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจตลอดจนการตระหนักในความสำคัญของนโยบายประจำปีของสวช.แตกต่างกัน เมื่อนำไปดำเนินการหรือปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ความสอดคล้องของการดำเนินงานกับนโยบายจึงปรากฏผลออกมาอย่างน้อยแตกต่างกันออกไป ทั้งๆ ที่จากการพิจารณาถึงนโยบายประจำปีของสวช. แต่ละด้านมีรายละเอียดค่อนข้างมากหลากหลายและครบวงจร เพียงแต่ผู้บริหารศูนย์วัฒนธรรมหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ โดยต้องพยายามทำความเข้าใจเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายกรอบจุดเน้นแต่ละข้อเป็นอย่างดี เพราะงานวัฒนธรรมนอกจากมีขอบข่ายกว้างขวางแล้วยังเป็นสิ่งที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจึงควรต้องเลือกว่าอะไรควรดำรงไว้ อะไรควรพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งการแยกแยะหรือเลือกสรรวัฒนธรรมเหล่านี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะกระทำได้ง่าย และสิ่งยุ่งยากอีกประการหนึ่งในการทำงานวัฒนธรรม คือจะต้องจัดโครงการหรือกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการเมืองของสังคมด้วย เพราะจุดหมายปลายทางของการดำเนินงานทางวัฒนธรรมคือการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาติโดยรวม

4. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พิจารณาได้ว่า ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับ ประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉพาะด้านประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันประสบปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์วัฒนธรรมสถาบันให้ความสำคัญกับการดำเนินงานวัฒนธรรมด้านดังกล่าว ทั้งชนิดของสื่อการประชาสัมพันธ์ หรือค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ในขณะที่ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานประสบปัญหาอุปสรรคด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานหรือองค์กรที่สังกัดยังให้ความสำคัญกับงานวัฒนธรรมด้านดังกล่าวน้อยอยู่ รวมทั้งประสบปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารงานในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจเป็นเพราะเกิดความยุ่งยากในการสร้างความเข้าใจในขอบข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรม มีปัญหาการวางแผนการทำงานล่วงหน้า หรือขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร สำหรับด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอก ศูนย์ วัฒนธรรมหน่วยงาน มีปัญหาอุปสรรคน้อย อาจสืบเนื่องมาจากสถานภาพขององค์กรที่เป็นเอกเทศไม่ต้องขึ้นกับสถานศึกษา จึงไม่ต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ๆ มากอย่างศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ

หากจะประมวลปัญหาอุปสรรคว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับใดพบน้อยที่สุด พิจารณาได้ว่าศูนย์วัฒนธรรมสถาบันประสบปัญหาอุปสรรคน้อยกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ ในทุก ๆ รายด้าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลดียิ่งต่อการดำเนินงานวัฒนธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ หรือถือได้ว่ามีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวัฒนธรรมในระดับหนึ่ง ส่วนปัญหาอุปสรรค

ด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ตัวบุคลากรผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานให้ประสบผลสำเร็จด้วยดีนั้น พบว่าเป็นปัญหาอุปสรรคของศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะบุคลากรมีวุฒิภาวะ คุณวุฒิ ตลอดจนประสบการณ์ความรู้ความชำนาญในงานวัฒนธรรมค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่อุทิศเวลาให้กับงานและมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติ หรืออาจเป็นเพราะบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของแต่ละแห่งมีจำนวนเพียงพอที่จะช่วยกันดำเนินงานวัฒนธรรมให้ลุล่วงไปด้วยดี

5. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมระดับต่าง ๆ จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ได้จัดไปในรอบปีที่คิดว่าประสบผลสำเร็จและได้รับความสนใจจากนักเรียนนักศึกษา บุคลากรขององค์กร ตลอดจนประชาชนทั่วไปมากที่สุดมีหลากหลาย ได้แก่ โครงการที่เกี่ยวกับการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ วันสำคัญทางศาสนา และประเพณี การกินอยู่อย่างไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ การแสดงดนตรีไทยนาฏศิลป์ไทย การพัฒนาจริยธรรม การแสดงผลงานศิลปประดิษฐ์ การเชิดชูเกียรติบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ การจัดพิมพ์เอกสารทางวัฒนธรรมเผยแพร่ ฯลฯ โดยมีปริมาณหรือจำนวนโครงการที่จัดมากน้อยต่างกันไปในรอบปี เมื่อพิจารณาถึงปริมาณงานที่จัด ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมสถาบันจัดงานโดยเฉลี่ยเป็นจำนวนมากเท่ากัน และจัดมากกว่าศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน ทั้งนี้พิจารณาได้ว่าอาจเป็นเพราะศูนย์วัฒนธรรมแต่ละระดับมีความพร้อมในเรื่ององค์ประกอบของการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ความพร้อมในด้านการบริหารงาน บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม การประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนงบประมาณแตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นของศูนย์วัฒนธรรมแต่ละระดับจัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะศูนย์วัฒนธรรมสถาบันประสบปัญหาอุปสรรคเป็นรายด้านทุกด้านน้อยกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ สิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงานวัฒนธรรมว่าโครงการที่จัดไปนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงไรนั้น จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมระดับต่าง ๆ ตามนโยบายงานวัฒนธรรมทั่วไปนั้น จะเห็นว่า ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับมีการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยรวมครอบคลุมงานวัฒนธรรมทุกด้าน และจากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานวัฒนธรรม ตามนโยบายประจำปีของสวช. จะเห็นว่า ศูนย์วัฒนธรรมทุกระดับมีการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยรวมสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช. แต่เป็นไปในระดับต่างกัน โดยศูนย์วัฒนธรรมสถาบันและศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมีการดำเนินงานสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยและศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงานมีการดำเนินงานสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องในรายด้านอย่างละเอียดจะเห็นว่าศูนย์วัฒนธรรม

สถาบันดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายประจำปีของสวช.มากยิ่งขึ้นกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ จึงพิจารณาสรุปได้ว่าความสำเร็จในการดำเนินงานวัฒนธรรมของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์วัฒนธรรมแต่ละระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงไรหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานที่ปฏิบัติตามภารกิจของหน่วยงานวัฒนธรรมทั่วไปและเป็นงานที่สอดคล้องกับนโยบายกรอบจุดเน้นประจำปีของสวช. ตลอดจนประสบปัญหาอุปสรรคน้อยด้านด้วยกัน จากที่กล่าวมานี้จึงประมวลได้ว่าศูนย์วัฒนธรรมสถาบันประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานมากกว่าศูนย์วัฒนธรรมระดับอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบ มีดังนี้

1. นโยบายกรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีของสวช. แม้จะมีรายละเอียดค่อนข้างชัดเจน ประกอบด้วยกรอบจุดเน้น วัตถุประสงค์ของกรอบจุดเน้นแต่ละด้าน กรอบงานหลัก และโครงการหรือกิจกรรมหลัก โดยทางสวช. ได้มีหนังสือชี้แจงขอความร่วมมือในการจัดแต่ละปีไปด้วยนั้น ปรากฏว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์วัฒนธรรมยังมีความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญไม่ถ่องแท้ เป็นผลให้การดำเนินงานวัฒนธรรมประจำปีสอดคล้องกับนโยบายอยู่ในระดับไม่มากเท่าที่ควร จึงควรที่ทางสวช. จะได้หาแนวทางชี้แจงทำความเข้าใจในจุดเน้นประจำปีอย่างละเอียดชัดเจนมากกว่าเดิม โดยอาจจัดประชุมสัมมนาพร้อมกับแจกเอกสารชี้แจงถึงแนวทางในการปฏิบัติงาน รมรงค์ให้เกิดการตระหนักและให้ความร่วมมือ หรือหาวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

2. การปฏิบัติงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมควรตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายสวช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่เป็นจุดเน้นประจำปี เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารและการดำเนินงานวัฒนธรรมของชาติให้เป็นไปในทิศทางอย่างมีเป้าหมายที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายขององค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัดควบคุมกันไป นอกจากนี้ศูนย์วัฒนธรรมเองหรือองค์กรที่ศูนย์วัฒนธรรมสังกัดควรมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดว่าเป็นเพราะเหตุใด เพื่อหาทางป้องกันหรือแก้ไขให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. การวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินงานวัฒนธรรม ระหว่างศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา กับศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่ซึ่งเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหรือศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ หรือระหว่างศูนย์วัฒนธรรมสังกัดภาครัฐกับภาคเอกชน

2. การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายกรอบจุดเน้นประจำปี แต่ละปีของสวช. ของศูนย์วัฒนธรรมและองค์กรทางวัฒนธรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องว่าเป็นไปอย่างสอดคล้องตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่อย่างไร และเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในช่วงนั้นๆมากน้อยเพียงไร

บรรณานุกรม

- จรัส ทองเกษม. (2539). ปรัชญาและทฤษฎีทางวัฒนธรรม : วัฒนธรรมกับการพัฒนา. วารสาร วัฒนธรรมไทย, 33 (8), 9-19.
- ดวงพร ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2536). ยุทธวิธีการบริหารงานวัฒนธรรม. วารสาร วัฒนธรรมไทย, 31 (3), 58-61.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
กรุงเทพมหานคร : การศาสนา. 153 หน้า.
- นาฎยา สุวรรณทรัพย์. (2537) การจัดดำเนินการของศูนย์วัฒนธรรมในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาใน ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร. 129 หน้า.
- แนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในสภาวะ ปัจจุบัน. (2541). วารสารวัฒนธรรมสัมพันธ์สาร, 10 (51), 7-8.
- ประมวณ น้อยเจริญ. (2536). ทิศทางใหม่ของศูนย์วัฒนธรรม. วารสารวัฒนธรรมไทย, 30 (4) 38-40.
- ประเวศ วะสี. (2540). จุดคานงัดทางวัฒนธรรม. วารสารวัฒนธรรมไทย, 8 (41), 6-8.
- มนต์จิต เทียมสิงห์. (2538). สภาพปัจจุบันและปัญหาในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยตามทรรศนะ ของครูผู้สอนสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะสถานศึกษาระดับมัธยม ศึกษาที่มีศูนย์วัฒนธรรมในเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่ ในสังกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 155 หน้า.
- วัชระ บุนนาค. (2534). รูปแบบการประสานงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกับศูนย์วัฒนธรรมของวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 212 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2542). กรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม 4 ประการ. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร วันที่ 8 กันยายน 2542 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2533). คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรม.
กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว. 144 หน้า.

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2529). นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ และแนวทางในการรักษา ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พุทธศักราช 2529. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). แนวทางการบริหารและการดำเนินงานวัฒนธรรม. เอกสารประกอบการประชุมศูนย์วัฒนธรรม วันที่ 31 สิงหาคม 2541. 7 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา. 75 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2542). แผนแม่บทวาระแห่งชาติว่าด้วย "ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา" (พ.ศ.2541-2550). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลก ณ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก วันที่ 13-14 มีนาคม 2542. 39 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2539) แผนวัฒนธรรมแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว. 27 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2531) วัฒนธรรมประจำชาติ. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2535) สารนิพนธ์การบริหารวัฒนธรรม 2535. กรุงเทพมหานคร : พลชัย. 240 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2532) สู่โฉมหน้าใหม่ของวัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป. 178 หน้า.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2525). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5. 228-235.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2530). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6. 6.
- สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน. (2533). บทบาทการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 135 หน้า.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2533). ประสบการณ์วัฒนธรรมศึกษา (หน่วยที่ 7 - 15). กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์. 323-860.
- เสรี พงศ์พิศ. (2533). วัฒนธรรมกับการพัฒนาชนบท. วารสารวัฒนธรรมไทย, 29 (11), 25-35.
- เอกวิทย์ ณ กลาง. (2534). เพื่อความเข้าใจวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

ภาคผนวก ก

รายการตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุราชการ/อายุการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ด้านวัฒนธรรม ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ และระดับการศึกษา

รายการ	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N=9)	ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N=8)	ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N=3)	ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N=1)	รวม (N=21)
1. เพศ					
ชาย	1	2	1	0	4
หญิง	8	6	2	1	17
2. อายุ					
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0	0	0	0
30-39 ปี	0	0	0	0	0
40-49 ปี	6	2	2	1	11
50-59 ปี	3	5	1	0	9
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	0	1	0	0	1
3. อายุราชการ / อายุการทำงาน					
1-10 ปี	0	0	0	0	0
11-20 ปี	1	1	2	0	4
21-30 ปี	6	2	0	1	9
31-40 ปี	2	5	1	0	8
4. ประสบการณ์การทำงานด้าน วัฒนธรรม					
1-10 ปี	5	5	2	0	12
11-20 ปี	3	1	1	1	6
21-30 ปี	1	1	0	0	2
31-40 ปี	0	1	0	0	1
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน					
ผู้บริหาร	2	6	1	1	10
อาจารย์ ระดับหัวหน้าภาค/แผนก	0	0	1	0	1
กรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม	7	2	1	0	10
อื่น ๆ	0	0	0	0	0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N=9)	ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N=8)	ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N=3)	ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N=1)	รวม (N=21)
6. ตำแหน่งทางวิชาการ					
ศาสตราจารย์	0	0	0	0	0
รองศาสตราจารย์	0	0	0	0	0
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	0	2	0	0	2
อาจารย์	9	6	3	0	18
อื่นๆ	0	0	0	1	1
7. ระดับการศึกษา					
ปริญญาเอก	0	0	0	0	0
ปริญญาโท	3	7	2	1	13
ปริญญาตรี	6	1	1	0	8
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0	0	0	0

ตารางที่ 2 สถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม จำแนกตามประเภทขององค์กร ชื่อองค์กร เนื้อหางาน
ที่องค์กรนำเสนอ และโครงสร้างขององค์กร

รายการ	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N=9)	ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N=8)	ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N=3)	ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N=1)	รวม (N=21)
1. ประเภทขององค์กร					
สังกัดภาครัฐ	8	8	0	1	17
สังกัดภาคเอกชน	1	0	3	0	4
2. ชื่อองค์กร					
สำนักศิลปวัฒนธรรม	0	5	0	0	5
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม	0	1	0	0	1
ศูนย์วัฒนธรรม	9	2	3	1	15
3. เนื้อหางานที่องค์กรนำเสนอ					
นิทรรศการพื้นบ้าน/ท้องถิ่น	3	4	0	0	7
นิทรรศการวิถีชีวิตภาคกลาง	1	0	1	0	2
นิทรรศการเฉพาะด้าน	4	3	1	0	8
อื่นๆ	3	3	2	1	9
4. โครงสร้างขององค์กร					
แผนกเลขานุการ	7	5	2	0	14
แผนกหอวัฒนธรรม	5	4	1	0	10
แผนกส่งเสริมเผยแพร่และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	9	5	3	0	17
แผนกศึกษาค้นคว้าวิจัย	3	4	2	0	9
แผนกจริยธรรม	7	4	0	0	11
อื่นๆ	2	3	1	0	6

ตารางที่ 3 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน โดยรวม 8 ด้าน

งานวัฒนธรรม 8 ด้าน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) งานวิจัยวัฒนธรรม	2	33.33	2	33.33	1	16.67	1	16.67	6	100.00
2) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	4	28.57	4	28.57	3	21.43	3	21.43	14	100.00
3) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม	3	25.00	4	33.33	3	25.00	2	16.67	12	100.00
4) งานพัฒนาวัฒนธรรม	3	33.33	3	33.33	2	22.22	1	11.11	9	100.00
5) งานถ่ายทอดวัฒนธรรม	4	40.00	3	30.00	2	20.00	1	10.00	10	100.00
6) งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	4	40.00	4	40.00	2	20.00	0	0.00	10	100.00
7) งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	3	25.00	3	25.00	2	16.67	4	33.33	12	100.00
8) งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3	42.86	3	42.86	1	14.28	0	0.00	7	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	26	32.50	26	32.50	16	20.00	12	15.00	80	100.00

ตารางที่ 4 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม

ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสำรวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม	2	33.33	2	33.33	1	16.67	1	16.67	6	100.00
2. การจัดประชุมสัมมนาทางวิจัย	1	33.33	1	33.33	1	33.33	0	0.00	3	100.00
3. การจัดหางบประมาณและการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย	1	33.33	1	33.33	1	33.33	0	0.00	3	100.00
4. การทำวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม	1	33.33	1	33.33	1	33.33	0	0.00	3	100.00
5. การประชาสัมพันธ์และการนำผลการวิจัยไปใช้	1	33.33	1	33.33	1	33.33	0	0.00	3	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	6	33.33	6	33.33	5	27.78	1	5.56	18	100.00

ตารางที่ 5 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม

ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การบริการให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปเข้าชมหอวัฒนธรรม เพื่อการศึกษาค้นคว้า	4	25.00	4	25.00	3	18.75	5	31.25	16	100.00
2. การจัดทำทะเบียนผลิตรายทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม	3	23.08	2	15.38	3	23.08	5	38.46	13	100.00
3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	4	40.00	3	30.00	2	20.00	1	10.00	10	100.00
4. การรณรงค์ให้เกิดการตื่นตัว ตระหนักในคุณค่า และให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	4	28.57	4	28.57	5	35.71	1	7.14	14	100.00
5. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	3	25.00	4	33.33	2	16.67	3	25.00	12	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	18	27.69	17	26.15	15	23.08	15	23.08	65	100.00

ตารางที่ 6 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงานวัฒนธรรม ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม

ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู	1	9.09	3	27.27	2	18.18	5	45.45	11	100.00
2. การรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม	4	36.36	4	36.36	3	27.27	0	0.00	11	100.00
3. การจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	3	37.50	3	37.50	1	12.50	1	12.50	8	100.00
4. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	3	37.50	3	37.50	2	25.00	0	0.00	8	100.00
5. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยกระบวนการทางการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	3	30.00	4	40.00	3	30.00	0	0.00	10	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	14	29.17	17	35.42	11	22.92	6	12.50	48	100.00

ตารางที่ 7 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม

ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำงบประมาณสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	3	42.86	2	28.57	1	14.29	1	14.29	7	100.00
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	3	50.00	2	33.33	1	16.67	0	0.00	6	100.00
3. การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้ว เข้าไปในกระบวนการให้การศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อมวลชน	3	30.00	4	40.00	2	20.00	1	10.00	10	100.00
4. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและ หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงาน พัฒนาวัฒนธรรม	3	30.00	3	30.00	2	20.00	2	20.00	10	100.00
5. การจัดประชุมสัมมนา เพื่อแสวงหาแนว ทางในการพัฒนาวัฒนธรรม	3	50.00	2	33.33	1	16.67	0	0.00	6	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	15	38.46	13	33.33	7	17.95	4	10.26	39	100.00

ตารางที่ 8 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม

ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาวิธีการถ่ายทอด และสื่อเพื่อ การถ่ายทอด	3	42.86	3	42.86	1	14.29	0	0.00	7	100.00
2. การรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและ ความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม	4	40.00	4	40.00	2	20.00	0	0.00	10	100.00
3. การฝึกอบรมครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม	3	42.86	3	42.86	1	14.29	0	0.00	7	100.00
4. การจัดทำงบประมาณสนับสนุนงาน ถ่ายทอดวัฒนธรรม	3	42.86	2	28.57	1	14.29	1	14.29	7	100.00
5. การประชาสัมพันธ์งานถ่ายทอด วัฒนธรรม	3	37.50	3	37.50	2	25.00	0	0.00	8	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	16	41.03	15	38.46	7	17.95	1	2.56	39	100.00

ตารางที่ 9 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม

ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงาน ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	3	42.86	3	42.86	1	14.29	0	0.00	7	100.00
2. การจัดทำแผนงานสนับสนุนการจัด กิจกรรมวัฒนธรรมสำหรับบุคคล และ หน่วยงาน ต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและ ระดับชาติ	3	42.86	3	42.86	1	14.29	0	0.00	7	100.00
3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงาน ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	4	57.14	2	28.57	1	14.29	0	0.00	7	100.00
4. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และ หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัด กิจกรรมวัฒนธรรม	3	33.33	4	44.44	2	22.22	0	0.00	9	100.00
5. การประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมกิจกรรม วัฒนธรรม	3	33.33	4	44.44	2	22.22	0	0.00	9	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	16	41.03	16	41.03	7	17.94	0	0.00	39	100.00

ตารางที่ 10 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม

ด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะ ทางวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความ สามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดง ออกพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ความ สามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ	3	33.33	3	33.33	2	22.22	1	11.11	9	100.00
2. การเชิดชูเกียรติผู้ที่มีความรู้ความ สามารถพิเศษทางวัฒนธรรมขึ้นเป็น เอตทัคคะทางวัฒนธรรม	3	33.33	3	33.33	1	11.11	2	22.22	9	100.00
3. การจัดประกวดความรู้ความสามารถ และผลงานด้านวัฒนธรรมของนักเรียน นักศึกษา และบุคคลโดยทั่วไป ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	4	36.36	3	27.27	1	9.09	3	27.27	11	100.00
4. การให้ทุนการศึกษาหรือทุนอุดหนุนเพื่อ พัฒนาความรู้ความสามารถทาง วัฒนธรรมแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป	2	20.00	2	20.00	1	10.00	5	50.00	10	100.00
5. การสนับสนุนให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม ได้ฝึกงานหรือร่วมทำงานกับเอตทัคคะ ทางวัฒนธรรม	3	23.08	3	23.08	2	15.38	5	38.46	13	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	15	28.85	14	26.92	7	13.46	16	30.77	52	100.00

ตารางที่ 11 ร้อยละของการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)		รวม (N = 21)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การแลกเปลี่ยนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ	3	42.86	3	42.86	1	14.28	0	0.00	7	100.00
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3	70.00	2	33.33	1	16.67	0	0.00	6	100.00
3. การจัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	2	40.00	2	40.00	1	20.00	0	0.00	5	100.00
4. การปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อต่องานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	1	25.00	2	50.00	1	25.00	0	0.00	4	100.00
5. การประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3	50.00	2	33.33	1	16.67	0	0.00	6	100.00
รวมโครงการทั้งหมด	12	42.86	11	39.28	5	17.86	0	0.00	28	100.00

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมกับนโยบายประจำปีของ สวช. โดยรวม 4 ด้าน

นโยบายประจำปีของ สวช. 4 ด้าน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข บนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย	3.18	1.00	3.15	1.30	2.13	0.62	3.00	-
2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่า วัฒนธรรมไทย มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน	3.20	1.13	2.83	1.30	1.53	0.62	1.80	-
3) การเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรี วัฒนธรรมไทยใน สังคมไทยและสังคมโลก	3.33	1.12	3.73	0.87	2.27	0.68	3.40	-
4) การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ วัฒนธรรม	2.31	1.09	2.70	1.31	2.00	0.89	1.00	-
เฉลี่ยรวม	3.01	1.16	3.10	1.27	1.98	0.76	2.30	-

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย

ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย	ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรมสถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. เปิดเวทีให้ผู้รู้ นักปราชญ์ นักคิด ได้นำความรู้ และความคิดมาเป็นเครื่องเตือนสติแก่นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป	2.89	0.87	2.75	1.39	2.67	0.47	3.00	-
2. เผยแพร่แนวทางของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย เพื่อเป็นตัวอย่างการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	3.11	0.74	3.38	1.32	2.00	0.00	3.00	-
3. จัดกิจกรรมเตือนสติแก่สังคม เช่น แต่งเพลง หรือร้องเพลงปลุกใจ เพลงเตือนสติประเทืองปัญญาให้เหมาะสม	2.33	1.05	2.63	1.32	1.67	0.47	3.00	-
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการนำหลักธรรมมาพัฒนาชีวิต การอยู่อย่างประหยัดและอดออม	3.78	0.63	3.38	1.11	2.00	0.82	3.00	-
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปรู้จักการเอื้ออาทร ดูแล สอดส่อง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.78	0.79	3.63	0.99	2.33	0.47	3.00	-
เฉลี่ยรวม	3.18	1.00	3.15	1.30	2.13	0.62	3.00	-

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทย มาใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน

ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทย มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. รวบรวม สังเคราะห์ รูปแบบชุมชนต่างๆ ที่ ประสบผลสำเร็จในการพึ่งพาตนเอง เช่น ลัจจะออมทรัพย์ ชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษ ชุมชนอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นชุมชน ตัวอย่าง	3.00	1.41	2.75	1.20	1.00	0.00	3.00	-
2. ขยายความรู้โดยผ่านเครือข่าย เช่น ผ่านสภาวัฒนธรรมองค์กรเอ็นจีโอ (NGO) โดยเชิญวิทยากรไปสร้างความเข้าใจแนวคิดในการพึ่งพาตนเอง	2.44	1.34	2.25	1.39	1.33	0.47	1.00	-
3. รณรงค์ให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการทำหน้าที่รักษา สืบทอด พัฒนา และสร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	3.44	0.68	2.88	1.27	1.33	0.47	1.00	-
4. ส่งเสริมการนำคุณค่าภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย มาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	3.78	0.79	3.00	1.32	1.67	0.47	3.00	-
5. รณรงค์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	3.33	0.67	3.25	1.09	2.33	0.47	1.00	-
เฉลี่ยรวม	3.20	1.13	2.83	1.30	1.53	0.62	1.80	-

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก

ด้านการเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก	ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรมสถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรมหน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ศึกษาคุณค่าที่แท้จริงทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติอย่างลึกซึ้งในเรื่องต่างๆ	3.00	1.15	3.75	0.66	2.00	0.82	5.00	-
2. นำคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติบรรจุเป็นสาระสำคัญ ในการเรียนการสอน	2.89	1.20	4.00	0.71	2.33	0.47	5.00	-
3. ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรคงานวัฒนธรรม	3.22	1.23	3.75	0.66	2.67	0.47	5.00	-
4. จัดกิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมไทย ในลักษณะต่างๆ อย่างกว้างขวาง	4.00	0.67	3.88	0.93	2.33	0.47	1.00	-
5. จัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในลักษณะต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.56	0.83	3.25	1.09	2.00	0.82	1.00	-
เฉลี่ยรวม	3.33	1.12	3.73	0.87	2.27	0.68	3.40	-

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

ด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ทำงานวัฒนธรรม ให้สามารถบริหารจัดการและดำเนินงานวัฒนธรรม ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ	2.67	1.05	2.75	1.64	2.33	0.94	1.00	-
2. ส่งเสริมการวิจัยวัฒนธรรม	1.78	0.92	3.00	1.00	1.33	0.47	1.00	-
3. พัฒนาข้อมูลทางวัฒนธรรม	2.33	1.05	3.13	1.05	2.00	0.82	1.00	-
4. กำหนดนโยบายการทำงานบำรุงส่งเสริม วัฒนธรรมมุ่งไปสู่ประชาชนทั่วไปมากขึ้น	2.44	1.07	2.63	1.32	2.00	0.82	1.00	-
5. ติดตามและประเมินผล	2.33	1.15	2.00	1.12	2.33	0.94	1.00	-
เฉลี่ยรวม	2.31	1.09	2.70	1.31	2.00	0.89	1.00	-

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคโดยรวม 5 ด้าน

ปัญหาอุปสรรค 5 ด้าน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1) การบริหารงาน	2.69	0.97	2.63	1.02	3.08	1.11	5.00	-
2) บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	3.06	0.94	2.47	1.12	3.00	1.08	3.00	-
3) การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม	2.78	0.89	2.03	0.77	2.83	0.80	4.00	-
4) การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร	2.81	0.91	2.66	0.85	3.42	0.49	2.00	-
5) งบประมาณ	2.97	0.83	2.81	0.81	3.00	0.82	3.00	-
เฉลี่ยรวม	2.86	0.92	2.52	0.96	3.07	0.91	3.40	-

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารงาน

ด้านการบริหารงาน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. การสร้างความเข้าใจช่วยการดำเนินงานด้าน วัฒนธรรม	2.56	0.83	2.75	1.20	3.33	0.47	5.00	-
2. การวางแผนการทำงานล่วงหน้า	2.89	0.99	3.38	0.99	3.33	1.25	5.00	-
3. การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร	2.78	1.03	2.13	0.60	3.00	1.41	5.00	-
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ อย่างจริงจัง	2.56	0.96	2.25	0.66	2.67	0.94	5.00	-
เฉลี่ยรวม	2.69	0.97	2.63	1.02	3.08	1.11	5.00	-

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ความรู้ความชำนาญของบุคลากร	3.00	0.94	2.63	0.99	2.33	0.47	3.00	-
2. การอุทิศเวลาให้กับงานที่ปฏิบัติ	3.33	0.94	2.38	1.32	3.00	0.82	3.00	-
3. ทักษะติดต่องานที่ปฏิบัติ	3.33	1.05	2.38	1.11	3.33	1.25	3.00	-
4. จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	2.56	0.50	2.50	1.00	3.33	1.25	3.00	-
เฉลี่ยรวม	3.06	0.94	2.47	1.12	3.00	1.08	3.00	-

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม

ด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ชนิดของสื่อประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม	2.89	0.74	2.00	0.71	3.00	0.82	4.00	-
2. ความสม่ำเสมอและต่อเนื่องของการ ประชาสัมพันธ์	2.89	0.87	2.00	0.71	2.67	0.47	4.00	-
3. เทคนิคในการประชาสัมพันธ์	2.67	0.67	2.00	0.71	3.00	0.82	4.00	-
4. ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	2.67	1.15	2.13	0.93	2.67	0.94	4.00	-
เฉลี่ยรวม	2.78	0.89	2.03	0.77	2.83	0.80	4.00	-

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น
ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายในองค์กร	2.78	1.23	2.25	0.97	3.33	0.47	2.00	-
2. การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายนอก องค์กร	2.67	1.05	2.88	0.78	3.00	0.00	2.00	-
3. ความสนใจของนักศึกษา	2.89	0.57	2.75	0.66	3.67	0.47	2.00	-
4. ความสนใจของอาจารย์	2.89	0.57	2.75	0.83	3.67	0.47	2.00	-
เฉลี่ยรวม	2.81	0.91	2.66	0.85	3.42	0.49	2.00	-

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียน (N = 9)		ศูนย์วัฒนธรรม สถาบัน (N = 8)		ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัย (N = 3)		ศูนย์วัฒนธรรม หน่วยงาน (N = 1)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้สอดคล้อง กับแผนงานและโครงการ	2.56	0.68	2.63	0.86	3.33	0.94	1.00	-
2. ระยะเวลาการเบิกงบประมาณ	2.89	0.57	2.75	0.83	3.00	0.82	4.00	-
3. ขั้นตอนการแจ้งรายละเอียดการใช้จ่าย	3.11	0.87	3.00	0.50	3.00	0.82	4.00	-
4. การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	3.33	0.94	2.88	0.93	2.67	0.47	3.00	-
เฉลี่ยรวม	2.97	0.83	2.81	0.81	3.00	0.82	3.00	-

ภาคผนวก ข
หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

ที่ มธบ

4 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและเอกสารเพื่อประกอบการทำวิจัย

เรียน ประธานศูนย์วัฒนธรรม.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนางปราณี ตันตยานบุตร อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบาย
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร"

ในการนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ให้ท่านกรุณาช่วยตอบแบบ
สอบถามและมอบเอกสารเกี่ยวกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2542 ของศูนย์วัฒน
ธรรมที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อประกอบการทำวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำไปพิจารณา
ในภาพรวมเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

โทร. 9547300-29 ต่อ 544

โทรสาร. 580-0064

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

18 เมษายน 2543

เรื่อง ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจวิจารณ์แบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิจัย

เรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นางปราณี ตันตยานุบุตร อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน วัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร"

ในการนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทางวัฒนธรรม ตรวจวิจารณ์แบบสอบถามว่าสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้เพียงใด วัดตรงตาม เนื้อหาและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อให้แบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรง เหมาะสมที่จะนำไป ใช้ประกอบการทำวิจัยเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นางปราณี ตันตยานุบุตร)

อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

โทร. 954-7300-29 ต่อ 544

โทรสาร. 589-9605-6

แบบสอบถาม
การดำเนินงานวัฒนธรรมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ ของศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

ชื่อสถาบันการศึกษา

คำชี้แจง ขอความกรุณาประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยตรง เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) อายุราชการ / อายุการทำงานปี
 ประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรม.....ปี
 อายุของท่าน
- ต่ำกว่า 30 ปี 50 – 59 ปี
 30 – 39 ปี ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
 40 – 49 ปี
- 3) ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
- ผู้บริหาร ตำแหน่ง.....
 อาจารย์ ระดับหัวหน้าภาค/แผนก
 กรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม ตำแหน่ง.....
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)
- 4) ตำแหน่งทางวิชาการ
- ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์ อาจารย์
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)
- 5) ระดับการศึกษา
- ปริญญาเอก ปริญญาตรี
ปริญญาโท ต่ำกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สถานภาพขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม

- 1) ประเภทสถาบันการศึกษา
 - สถาบันการศึกษาของรัฐ
 - สถาบันการศึกษาเอกชน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 2) จำนวนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ในปี 2542 รวมทั้งสิ้นคน
- 3) จำนวนนักเรียน / นักศึกษา ในปี 2542 รวมทั้งสิ้น.....คน
- 4) ลักษณะขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม
 - ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่หนึ่ง
(ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่งๆ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ศูนย์วัฒนธรรมเขตกรุงเทพมหานคร)
 - ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่สอง
(ศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงาน หรือองค์กรที่สังกัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน)
- 5) ปีที่เริ่มดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม
- 6) ลักษณะของที่ทำการขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม
 - เป็นเรือนไทย
 - ไม่ได้เป็นเรือนไทย
- 7) ชื่อองค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม
 - ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
 - ศูนย์วัฒนธรรม
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 8) เนื้อหางานที่องค์กรนำเสนอ
 - นิทรรศการพื้นบ้าน / ท้องถิ่น
 - นิทรรศการวิถีชีวิตภาคกลาง
 - นิทรรศการเฉพาะด้าน (อาทิ การแต่งกายไทย เครื่องดนตรีไทย)
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9) องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมของท่านมีบุคลากรรวมทั้งสิ้นคน

โครงสร้างขององค์กร ประกอบด้วยแผนกอะไรบ้าง

- แผนกเลขานุการ
- แผนกหอวัฒนธรรม
- แผนกส่งเสริมเผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์
- แผนกศึกษาค้นคว้าวิจัย
- แผนกจริยธรรม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10) โครงการ / กิจกรรมที่องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมจัดดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2542) รวมจำนวนทั้งสิ้นประมาณ โครงการ / กิจกรรม ในจำนวนนี้เป็น

- โครงการ/กิจกรรมที่จัดภายใน จำนวน โครงการ / กิจกรรม
- โครงการ/กิจกรรมที่จัดภายนอก จำนวน โครงการ / กิจกรรม
- โครงการ/กิจกรรมที่จัดร่วมกับหน่วยงานภายนอก จำนวน โครงการ / กิจกรรม
- โครงการ/กิจกรรมอื่นๆ (โปรดระบุ).....

11) กรุณาระบุชื่อโครงการ / กิจกรรมที่องค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม จัดดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2542) ซึ่งท่านคิดว่าประสบผลสำเร็จและได้รับความสนใจจากนักเรียน/นักศึกษา และบุคลากรของสถาบัน การศึกษามากที่สุด 3 โครงการ โดยให้ชื่อ 1 เป็น โครงการ / กิจกรรมที่ได้รับผลสำเร็จมากที่สุด 2, 3 รองลง ไปตามลำดับ

1.
2.
3.

12) การดำเนินงานทางวัฒนธรรม ได้รับงบประมาณสนับสนุน รวมปีละประมาณ บาท ในจำนวนนี้

- เป็นงบประมาณของสถาบันการศึกษา ปีละประมาณ..... บาท
- เป็นงบประมาณจากภายนอก ขององค์กรภาครัฐ ปีละประมาณ..... บาท
- เป็นงบประมาณจากภายนอก ขององค์กรภาคเอกชน ปีละประมาณ..... บาท
- อื่นๆ (โปรดระบุ)..... บาท

ตอนที่ 3 การจัดทำโครงการ/กิจกรรม/แผนงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมในปี 2542

โปรดกา / ลงในช่องจำนวน โครงการ / กิจกรรม / แผนงาน ที่องค์กรได้ปฏิบัติทั้งหมดในปี 2542 (ทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา)

การดำเนินงานวัฒนธรรม	จำนวนโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ที่ได้ปฏิบัติ ปี2542					
	ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	4	3	2	1	ไม่ได้ ปฏิบัติ
1) งานวิจัยวัฒนธรรม						
1. การสำรวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม						
2. การจัดประชุมสัมมนางานวิจัย						
3. การจัดหางบประมาณและการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย						
4. การทำวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม						
5. การประชาสัมพันธ์และการนำผลการวิจัยไปใช้						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						
2) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม						
1. การบริการให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปเข้าชมหอวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาค้นคว้า						
2. การจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมเพื่องานอนุรักษ์						
3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม						
4. การรณรงค์ให้เกิดการตื่นตัว ตระหนักในคุณค่า และให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม						
5. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						
3) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม						
1. การจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การฟื้นฟู						
2. การรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม						
3. การจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม						

การดำเนินงานวัฒนธรรม	จำนวนโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ที่ได้ปฏิบัติ ปี2542					
	ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	4	3	2	1	ไม่ได้ ปฏิบัติ
4. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม						
5. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยกระบวนการทางการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						
4) <u>งานพัฒนาวัฒนธรรม</u>						
1. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม						
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม						
3. การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการให้การศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อมวลชน						
4. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานพัฒนาวัฒนธรรม						
5. การจัดประชุมสัมมนา เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรม						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						
5) <u>งานถ่ายทอดวัฒนธรรม</u>						
1. การพัฒนาวิธีการถ่ายทอด และสื่อเพื่อการถ่ายทอด						
2. การรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม						
3. การฝึกอบรมครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดวัฒนธรรม						
4. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานถ่ายทอดวัฒนธรรม						
5. การประชาสัมพันธ์งานถ่ายทอดวัฒนธรรม						
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
6) <u>งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม</u>						
1. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม						
2. การจัดทำแผนงานสนับสนุนการจัดกิจกรรม วัฒนธรรมสำหรับบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ						
3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม						
4. การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม						
5. การประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						

การดำเนินงานวัฒนธรรม	จำนวนโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ที่ได้ปฏิบัติ ปี2542					
	ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	4	3	2	1	ไม่ได้ ปฏิบัติ
7) <u>งานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม</u>						
1. การสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออก พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ						
2. การเชิดชูเกียรติผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมขึ้นเป็น เอตทัคคะทางวัฒนธรรม						
3. การจัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงานด้านวัฒนธรรมของนักเรียน นักศึกษา และบุคคลโดยทั่วไป ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ						
4. การให้ทุนการศึกษาหรือทุนอุดหนุนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทางวัฒนธรรมแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป						
5. การสนับสนุนให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่มีความรู้ความ สามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้ฝึกงานหรือร่วมทำงานกับเอตทัคคะทาง วัฒนธรรม						
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
8) <u>งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม</u>						
1. การสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การแลกเปลี่ยน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ						
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม						
3. การจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม						
4. การปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อต่องานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม						
5. การประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม						
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)						

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบงาน
วัฒนธรรม กับกรอบเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรมปี 2542 ของสำนักงานคณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.)

กรอบเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม ปี 2542 ของสวช. ด้าน	ระดับความสอดคล้องของการดำเนินงาน ขององค์กรกับกรอบเน้น ของ สวช.				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการ ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย					
1. เปิดเวทีให้ผู้รู้ นักปราชญ์ นักคิด ได้นำความรู้และความคิดมาเป็น เครื่องเตือนสติแก่นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป					
2. เผยแพร่แนวทางของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจ ถดถอย เพื่อเป็นตัวอย่างการดำรงชีวิตในปัจจุบัน					
3. จัดกิจกรรมเตือนสติแก่สังคม เช่น แต่งเพลง หรือร้องเพลงปลุกใจ เพลงเตือนสติประเทืองปัญญาให้เหมาะสม					
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการนำหลักธรรมมาพัฒนาชีวิต การอยู่อย่าง ประหยัดและอดออม					
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปรู้จัก การเอื้ออาทร ดูแล สอดส่องและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทย มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและ ยั่งยืน					
1. รวบรวม สังเคราะห์ รูปแบบชุมชนต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการ พึ่งพาตนเอง เช่น สัจจะออมทรัพย์ ชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษ ชุมชนอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นชุมชนตัวอย่าง					
2. ขยายความรู้โดยผ่านเครือข่าย เช่น ผ่านสภาวัฒนธรรม องค์กรเอ็น จีโอ (NGO) โดยเชิญวิทยากรไปสร้างความเข้าใจแนวคิดในการ พึ่งพาตนเอง					

กรอบจุดเน้นการดำเนินงานวัฒนธรรม ปี 2542 ของ สวช. ด้าน	ระดับความสอดคล้องของการดำเนินงาน ขององค์กรกับกรอบจุดเน้น ของ สวช.				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3. รมรงค์ให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการทำหน้าที่ รักษา สืบทอด พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่น และ ของชาติ					
4. ส่งเสริมการนำคุณค่าภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยมาใช้หรือ ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
5. รมรงค์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม					
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
3) การเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรี วัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก					
1. ศึกษาคุณค่าที่แท้จริงทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ อย่างลึกซึ้งในเรื่องต่างๆ					
2. นำคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติบรรจุเป็นสาระสำคัญ ในการเรียนการสอน					
3. ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรค์งานวัฒนธรรม					
4. จัดกิจกรรมเชิดชูคุณค่าวัฒนธรรมไทย ในลักษณะต่างๆ อย่าง กว้างขวาง					
5. จัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ ศรีวัฒนธรรมไทย ในลักษณะต่างๆ อย่างทั่วถึง					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
4) การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม					
1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ทำงานวัฒนธรรมให้สามารถ บริหารจัดการและดำเนินงานวัฒนธรรมตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ					
2. ส่งเสริมการวิจัยวัฒนธรรม					
3. พัฒนาข้อมูลทางวัฒนธรรม					
4. กำหนดนโยบายการทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมมุ่งไปสู่ประชาชน ทั่วไปมากขึ้น					
5. ติดตามและประเมินผล					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม ในรอบปีที่
ผ่านมา (2542)

โปรดกา / ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน ว่าในรอบปีที่ผ่านมานั้น (2542) องค์กร
ประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

ด้าน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1) <u>การบริหารงาน</u>					
1. การสร้างความเข้าใจชอบขำการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม					
2. การวางแผนการทำงานล่วงหน้า					
3. การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร					
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างจริงจัง					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
2) <u>บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน</u>					
1. ความรู้ความชำนาญของบุคลากร					
2. การอุทิศเวลาให้กับงานที่ปฏิบัติ					
3. ทักษะติดต่อกานที่ปฏิบัติ					
4. จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
3) <u>การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม</u>					
1. ชนิดของสื่อประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม					
2. ความสม่ำเสมอและต่อเนื่องของการประชาสัมพันธ์					
3. เทคนิคในการประชาสัมพันธ์					
4. ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ด้าน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
4) การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งภายในและภายนอกสถาน ศึกษา					
1. การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายในสถานศึกษาของท่าน					
2. การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายนอกสถานศึกษาของท่าน					
3. ความสนใจของนักศึกษา					
4. ความสนใจของอาจารย์					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
5) งบประมาณ					
1. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้สอดคล้องกับแผนงานและ โครงการ					
2. ระยะเวลาการเบิกงบประมาณ					
3. ขั้นตอนการแจ้งรายละเอียดการใช้จ่าย					
4. การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
6) ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานวัฒนธรรม

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรมของ สวช.

1. การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขบนพื้นฐาน
คุณค่าวัฒนธรรมไทย

2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมไทย
มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน

3. การเสริมสร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก

4. การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการวัฒนธรรม

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรม

1. งานวิจัยวัฒนธรรม

2. งานอนุรักษ์วัฒนธรรม

3. งานฟื้นฟูวัฒนธรรม

4. งานพัฒนาวัฒนธรรม

5. งานถ่ายทอดวัฒนธรรม

.....
.....

6. งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม

.....
.....

7. งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

.....
.....

8. งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

.....
.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางปราณี ตันตยานุบุตร
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (ปีการศึกษา 2537- ปัจจุบัน)
การศึกษา	อักษรศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผลงานวิชาการ	เอกสารประกอบการสอนวิชาชีวิตกับสังคม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ประสบการณ์	การสอน วิชาในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประมาณ 30 ปี การบริหาร 1. มหาวิทยาลัยเกริก - รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง เกริกวิทยาลัย - รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยเกริก 2. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ - ผู้ช่วยอธิการฝ่ายวิทยบริการ วิทยาลัยหัวเฉียว - คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 3. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต - ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม (ปีการศึกษา 2537 – 2542)
